

**Sprawozdanie za 2022 rok
z realizacji „Programu Wsparcia
i Aktywizacji Społecznej Seniorów
na terenie Miasta Lublin w latach
2021-2025”**

Wprowadzenie

„Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025” jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach dwóch poprzednich jego edycji. Działania realizowane w ramach Programu stanowią odpowiedź na zmiany demograficzne w strukturze społecznej, to jest sukcesywne starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie istnieje konieczność zapewnienia osobom w wieku senioralnym szerokiego wachlarza usług wspierających i aktywizujących ich funkcjonowanie w środowisku, a także działań mających na celu przeciwdziałanie ageizmowi oraz integrację społeczną. Misją Programu jest zwiększenie dostępności do usług wspierających i aktywizujących dzięki pogłębianiu współpracy interdyscyplinarnej oraz wypracowaniu innowacyjnych instrumentów wsparcia i aktywizacji.

Celem głównym „Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025” jest:

Poprawa jakości życia i funkcjonowania seniorów oraz pobudzenie i wspieranie aktywności społecznej.

Cel główny jest realizowany przez następujące **cele szczegółowe**:

1. Dostosowanie oferty usług społecznych do potrzeb i oczekiwań seniorów (obszary działań - certyfikaty „Miejsce Przyjazne Seniorom”, likwidowanie barier architektonicznych i transportowych/komunikacyjnych, asystenci osoby starszej i niepełnosprawnej, usługi opiekuńcze, turnusy rehabilitacyjne i zaopatrzenie, opieka wytchnieniowa, opieka psychologiczno-terapeutyczna, pomoc żywnościowa, pomoc sąsiedzka typu „złota rączka”, pośrednictwo pracy dla seniorów).
2. Zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz wsparcie ich opiekunów nieinstytucjonalnych (obszary działania – poprawa dostępu do usług opiekuńczych w środowisku własnym seniora, różnicowanie form opieki, wspieranie wolontariatu i działań samopomocowych, wsparcie osób mieszkających samotnie, system wsparcia i szkoleń dla opiekunów nieinstytucjonalnych, grupy wymiany doświadczeń, przekazywanie wiedzy, telefon zaufania dla opiekunów, miejsca wytchnieniowe,

działalność punktu informacyjnego o prowadzonych usługach, wolontariat senioralny, nowe rozwiązania).

3. Zapewnienie seniorom bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie nadużyciom wobec nich (obszary działania – podnoszenie świadomości na temat przemocy i sposobów radzenia sobie z nią, instytucje, do których można się zwrócić, uwrażliwianie pracowników placówek na przejawy wykorzystywania i przemocy wobec seniorów, edukacja w zakresie unikania niebezpieczeństwa przestępstw finansowych i konsumenckich).
4. Działania na rzecz zmiany postaw seniorów w zakresie stylu życia, aktywności fizycznej i intelektualnej, odżywiania i higieny, dbałości o zdrowie (szczegółowe obszary działań to kluby seniora, Program Lublin Strefa 60+, Miasteczko zdrowia i urody, program Aktywny Senior, działania w ramach Lubelskiej Karty Seniora, opracowanie oferty placówek sportu i rekreacji pod kątem oczekiwań seniorów, domy kultury i biblioteki, kina i teatry, profilaktyczne programy zdrowotne dla seniorów, pomoc psychologiczna i higiena życia psychicznego, oferta placówek kształcenia ustawicznego, spotkania integracyjne dla seniorów i innych grup wiekowych, zwiększenie liczby placówek sportowych dostępnych dla osób starszych).
5. Rozwój oferty edukacyjnej i kulturalnej dla osób starszych zgodnie z ich potrzebami i zainteresowaniami (obszary działania – podnoszenie kompetencji, profilaktyka zdrowotna, zdrowy styl życia, społeczeństwo obywatelskie, nowe technologie, film, teatr, sztuka).
6. Szeroka edukacja społeczna uwrażliwiająca na problemy starzenia się i starości (obszary działań - kampanie społeczne, spotkania informacyjne z psychologami, pedagogami, wolontariat w domach opieki dla seniorów). Należy zwrócić uwagę na informowanie o potrzebach seniorów oraz edukowanie w zakresie udzielania wsparcia. Samych seniorów należy edukować na temat zmian, które w ich codziennym funkcjonowaniu powoduje starzenie się. Walorem tak sformułowanego celu jest wyakcentowanie międzypokoleniowego charakteru naszych działań.

Cele szczegółowe stanowią podstawę do sformułowania zadań wyznaczających kierunki ich realizacji. Poszczególne działania wynikają przede wszystkim z potrzeb najstarszych mieszkańców Lublina.

Głównymi realizatorami działań w ramach Programu są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;

- Zespół Ośrodków Wsparcia;
- przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez Miasto Lublin;
- domy kultury i inne instytucje kulturalne;
- Wydział Zdrowia i Profilaktyki;
- Wydział Sportu;
- Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych.

Warto podkreślić, że działania w ramach Programu są realizowane w partnerstwie z Komendą Miejską Policji, organizacjami pozarządowymi oraz radami dzielnic.

Należy dodać, że przedstawione w sprawozdaniu dane liczbowe niejednokrotnie nie obrazują w pełni liczby osób objętych działaniami ponieważ w przypadku wielu imprez środowiskowych ze względu na ich otwarty charakter (np. Lubelskie Dni Seniora, festyny, pikniki) nie można podać miarodajnych danych dotyczących liczby uczestników jak również część instytucji nie prowadzi tego typu statystyk lub podaje wyłącznie dane szacunkowe.

1. Źródła finansowania

Działania realizowane w 2022 roku były finansowane ze środków Gminy Lublin oraz środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych przez Gminę Lublin jak również instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz seniorów.

C.1. Dostosowanie oferty usług społecznych do potrzeb i oczekiwań seniorów

C.1.1. Doskonalenie systemu wsparcia seniorów funkcjonujących samodzielnie w środowisku

C.1.1.1. *Diagnozowanie potrzeb osób starszych w zakresie dostępności oferty usług wspierających*

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba przeprowadzonych diagnoz i analiz sytuacji osób starszych w poszczególnych dzielnicach miasta: 3634

C.1.1.2. *Podnoszenie jakości usług i dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych*

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, dziennych ośrodków wsparcia: 2674

Na realizację pomocy w formie usług opiekuńczych Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przeznaczył ogółem 11 816 519,00 zł, w tym:

- usługi opiekuńcze – 10 901 774,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – 458 425,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 456 320,00zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie na realizację działań w ramach „Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin” w roku 2022 r. przyznał dotację w wysokości 30 000,00 zł dotacji z budżetu Miasta z przeznaczeniem na wspieranie funkcjonowania Świetlicy dla Seniorów znajdującej się przy ul. Bursaki 17 w Lublinie, prowadzonej przez Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy.

W 2022 roku z ośrodków wsparcia funkcjonujących w ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia skorzystało 1 184 osób.

C.1.1.3. Rozszerzanie i modyfikowanie rodzajów usług wspierających świadczonych przez ośrodki wsparcia i inne instytucje w zależności od sygnalizowanych potrzeb seniorów

W roku 2022 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował nowy projekt pn. „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Powyższe działanie skierowano do osób starszych i niepełnosprawnych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Osoby te skorzystały z następujących form wsparcia: domowej opieki wytchnieniowej dziennej (wykorzystano 28 637 godzin usług), domowej opieki wytchnieniowej nocnej (wykorzystano 14 400 godzin usług) oraz domowej opieki wspierającej (wykorzystano 37 812 godzin usług). Dodatkowo zaoferowano usługi wspomagające (fryzjerskie, kosmetyczne, transportowe i drobne naprawy domowe). W roku 2022 w projekcie uczestniczyło łącznie 176 osób.

W 2022 roku utrzymana została również trwałość projektu „Bank usług środowiskowych”, którego celem głównym był wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie i integracja społeczna osób w Mieście Lublin, w tym m. in. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi), osób niesamodzielnych. W 2022 r. z usług w ramach utrzymania trwałości projektu zrealizowano 46 153 godzin na łączną kwotę 1 199 978,00 zł.

Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022 współfinansowany z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. Z usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej skorzystało 169 osób, w tym 19 dzieci na łączną liczbę godzin – 35 836.

W 2022 r. MOPR realizował również Program „Korpus Wsparcia Seniorów”, którego celem było:

zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Wsparciem objętych zostało 96 osób.

Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej zapewnia Mieszkankom wsparcie w ubieganiu się o rehabilitację domową – usługi wykwalifikowanych rehabilitantów świadczone w określonym wymiarze godzin w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością (znacznym stopień niepełnosprawności). W 2022 r. z tego typu usług skorzystało blisko 40 Mieszkanek Domu.

Zespół Ośrodków Wsparcia swoją ofertę dostosował do potrzeb uczestników uwzględniając sytuację epidemiczną oraz zgłaszane przez seniorów propozycje. Oprócz stałej oferty regulaminowej, na rzecz seniorów świadczone następujące usługi:

1. kontynuowanie usługi „obiadu na wynos we własnym zakresie”;
2. prowadzenie zajęć w warunkach zaostrzonego reżimu sanitarnego (dezynfekcja, maseczki, dystans społeczny, podział uczestników na mniejsze grupy, systematyczna dezynfekcja powierzchni wspólnych, pomiar temperatury, systematyczne wietrzenie pomieszczeń, preferowanie zajęć na świeżym powietrzu, rezygnacja z zajęć wymagających bliskiego kontaktu z inną osobą lub używania wspólnych przedmiotów, skrócenie czasu zajęć, czasowe zawieszanie działalności stacjonarnej);

3. egzekwowanie przestrzegania wprowadzonych w ZOW procedur minimalizujących niebezpieczeństwo zakażenia koronawirusem oraz systematyczne szkolenia dla seniorów z tego zakresu;
4. wsparcie telefoniczne uczestników klubów seniora, których działalność była zawieszona do 10.02.2022;
5. realizacja programu „Korpus Wsparcia Seniorów moduł II „ - teleopieka w postaci tzw. opasek życia;
6. kontynuacja realizacji zadania „SOS dla Seniora” - system całodobowej teleopieki, tzw. opaski życia ;
7. systematyczne zwiększanie ilości osób korzystających z dowozu obiadów w ramach Punktów Domowej Opieki;
8. zajęcia z elementami dogoterapii;
9. seanse w komorze normobarycznej;
10. prowadzenie zajęć Metodą Montessorri;
11. zajęcia z hipoterapii;
12. zajęcia z choreoterapii;
13. cykl spotkań ze Strażą Miejską – zwiększające świadomość seniorów z zakresu bezpieczeństwa, ekologii, społeczeństwa obywatelskiego itp.;
14. warsztaty z samoobrony;
15. treningi umysłu poprzez naukę języka angielskiego, naukę j. niemieckiego;
16. zajęcia w Aqua Lublin;
17. zajęcia z aquaerobiku;
18. przygotowywanie i dystrybucja paczek okolicznościowych;
19. szkolenia komputerowe, rozwijanie kompetencji cyfrowych wg projektu „Ctrl+C-Ctrl+V” – realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020;
20. spotkania ze specjalistami o tematyce zdrowotnej: lekarzami, pielęgniarkami, edukatorami zdrowia, dietetykami, farmaceutami, kosmetologiem, zielarzem- specjalistą CBD (terapia konopiami leczniczymi);
21. spotkania edukacyjne z prawnikami.

C.1.1.4. Tworzenie placówek oferujących usługi wspierające w ciągu dnia (dzienne domy pobytu, kluby seniora, świetlice) w poszczególnych dzielnicach, zgodnie z oczekiwaniami

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba nowych placówek dla seniorów (tj. dzienne domy pobytu, kluby seniora, świetlice): 2- liczba nowych usług, form wsparcia i inicjatyw dla seniorów: 21

W 2022 roku w Zespole Ośrodków Wsparcia uruchomiono dwie nowe placówki oferujące usługi wspierające dla seniorów tj:

1. Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145;
2. Środowiskowe Centrum Seniora przy ul. Śliwińskiego.

W ramach Środowiskowego Centrum Seniora funkcjonują:

- a) Dzienny Pobytu;
- b) Punkt Domowej Opieki;
- c) Środowiskowy Klub Seniora.

C.1.1.4. Tworzenie placówek oferujących usługi wspierające w ciągu dnia (dzienne domy pobytu, kluby

C.1.1.5. Rozwój różnorodnych form pomocy i opieki wspierających samodzielne funkcjonowanie seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskazniki:	- formy wsparcia celem usamodzielnienia się seniorów: 24

Usługa asystenta osobistego realizowana jest przez Wydział Osób Niepełnosprawnych. W 2022 roku z usługi skorzystało 166 osób w wieku 60+ (w tym z Programu Działań na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021-2025 – 31 osób i z programu rządowego (Fundusz Solidarnościowy) – 135 osób).

W Zespole Ośrodków Wsparcia prowadzone są cykliczne zróżnicowane formy pomocy wspierające samodzielność seniorów takie jak: gimnastyka usprawniająca, masaże, treningi pamięci, edukacja prozdrowotna, wsparcie psychologiczne, spotkania ze specjalistami (np. prawnik), spotkania edukacyjno – informacyjne z pracownikami Straży Miejskiej, obiady w różnych formach: konsumpcja na miejscu, na wynos, we własnym zakresie, dowóz do miejsca zamieszkania, system teleopieki tzw. opaska życia.

W ramach oferty Centrum Aktywności Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie prowadzona była aktywizacja społeczna i zawodowa seniorów. Głównym celem działań było podniesienie kompetencji społeczno–emocjonalnych oraz wsparcie w powrocie do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Wsparcie to jest połączone z psychoedukacją w zakresie wybranych tematów, które będą odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez uczestników. Zwiększenie kompetencji społecznych, w tym motywacji do zmiany sytuacji życiowej w sferze indywidualnej, społecznej i zawodowej. Uczestnictwo w kursach, szkoleniach, stażach. W ramach ww działań przeprowadzono 3 indywidualne aktywizujące spotkania w których uczestniczyło 3 seniorów. W wyniku aktywizacji zawodowej 3 seniorki zostały zakwalifikowane do projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej: „Lubelskie aktywizuje”. Wszystkie seniorki ukończyły szkolenie „Opiekun osób starszych” w ramach ww projektu.

W ramach realizacji projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowanym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020 do końca listopada 2022 r. stworzono zintegrowany i kompleksowy system usług świadczonych w lokalnym środowisku dla 369 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m.in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnich oraz osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia, lecz nie wymagają całodobowej opieki. W ramach projektu w 2022 roku finansowane było funkcjonowanie stworzonego systemu usług, obejmujące:

1. Wsparcie dzienne, które realizowane było w :

- 8 Klubach Seniora - 105 miejsc usług społecznych,
- 3 ośrodkach wsparcia - 76 miejsc usług społecznych

Powyższe usługi realizowane były w ramach działalności:

- Domu Pomocy Społecznej Betania;
- Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie;
- Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty;
- Domu Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II;
- Domu Pomocy Społecznej Kalina;
- Zespołu Ośrodków Wsparcia;
- Domu Pomocy Społecznej im. Wiktorii Michelisowej;
- Środowiskowego Ośrodka Wsparcia "Kalina";
- Ośrodka Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów "Kalina" ;
- Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną

2. Wsparcie całodobowe, które realizowane było w 3 ośrodkach wsparcia – 64 nowych miejsc usług społecznych.

Powyższe usługi realizowane były w ramach działalności:

- Środowiskowego Ośrodka Wsparcia "Kalina" przy ul. Kalinowszczyzna;
- Ośrodka Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów "Kalina" przy ul. Kalinowszczyzna ;
- Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną przy ul. Głowackiego.

C.1.1.6. Wdrażanie i upowszechnianie nowoczesnych technologii w realizacji usług społecznych, w tym usług teleopieki i teleinformatycznych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba seniorów objętych teleopieką: 982

Z usługi teleopieki (tzw. opaski życia) w roku 2022 skorzystały łącznie 982 osoby, w tym „SOS dla seniora” – 729 osób, z Korpusu Wsparcia Seniora - 253 osoby.

C.1.1.7. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w zakresie potrzeb osób starszych i ich realizacji

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba przeszkolonych pracowników : 355

W roku 2022 w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej przeszkolono łącznie 355 osób, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – 68 osób, Zespół Ośrodków Wsparcia – 34 osoby, Centrum Interwencji Kryzysowej – 3 osoby, Domy Pomocy Społecznej – 250 osób.

C.1.1.8. Uwzględnianie potrzeb osób starszych w dokumentach strategicznych Miasta Lublin

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba dokumentów strategicznych zawierających informacje nt. Seniorów: 7

1. Strategia Lublin 2030;
2. Program Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2021-2025;
3. Program działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnością na lata 2021-2025;
4. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030;
5. Program Zapobiegania Przestępczości oraz Poprawy Bezpieczeństwa Mieszkańców i Porządku Publicznego – „Bezpieczny Lublin”;
6. „Diagnoza społeczna seniorów i osób z niepełnosprawnościami Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego”
7. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025.

C.1.1.9. Inicjowanie działań samopomocowych – pomoc sąsiedzka, rozwój wolontariatu

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba wolontariuszy przygotowanych i zaangażowanych w działania senioralne: ponad 153

C.1.1.10. Stałe doskonalenie poziomu i standardu usług socjalnych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba audytów, szkoleń, certyfikatów: liczba kontroli wewnętrznych : 94 liczba kontroli zewnętrznych: 23 liczba szkoleń : 71

C.1.1.11. Poradnictwo dla osób starszych, ich rodzin i opiekunów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba porad udzielonych seniorom: ponad 7956

Podanie dokładnej liczby porad udzielonych Seniorom nie jest możliwe ponieważ nie wszystkie podmioty prowadzą szczegółowe statystki w tym zakresie.

Ośrodek Informacji Osób Niepełnosprawnych funkcjonujący w Wydziale ds. Osób Niepełnosprawnych udzielił 1782 porad osobom z niepełnosprawnościami i ich opiekunom, w tym Seniorom. Wydział nie prowadzi statystyk dotyczących wieku osób korzystających z ww wsparcia.

Na stronie Urzędu Miasta w zakładce Niepełnosprawni został umieszczony zaktualizowany Miejski Informator dla mieszkańców z niepełnosprawnościami w dwóch wersjach - standardowej oraz dla osób niewidomych i niedowidzących. Publikacja została przygotowana przez pracowników Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych. Ponadto, pracownicy wydziału przygotowali filmiki informacyjne z tłumaczeniami na stronach internetowych, z których mogą korzystać seniorzy niesłyszący dotyczące budżetu obywatelskiego, asystenta osoby niepełnosprawnej. Przygotowano również Miejski Informator dla Niepełnosprawnych Mieszkańców Lublina w pdf (link:

<https://lublin.eu/mieszkanicy/niepelnosprawni/miejski-informator-dla-niepelnosprawnych-mieszkancow-lublina-/>).

W 2022 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie udzieli łącznie 3 948 porad seniorom. Ponadto, 26 seniorom udzielono 87 konsultacji psychologicznych. Pracownicy socjalni udzielali poradnictwa w ramach realizowanej pracy socjalnej, zgodnie ze zgłaszanymi przez seniorów problemami i w ramach działań prewencyjnych na rzecz osób starszych korzystających z pomocy MOPR w Lublinie oraz zgłaszających się do Ośrodka w celu uzyskania porady i informacji. Zakres porad obejmował: zasady kierowania do Domów Pomocy Społecznej, Zakładów Opieki Leczniczej, ośrodków wsparcia, ustalenia stopnia niepełnosprawności, dofinansowania z PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, sprzętów ortopedycznych, aparatu słuchowego, uzyskania pomocy w ramach opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych, opieki długoterminowej, możliwości złożenia wniosku do ZUS o przyznanie świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, ubiegania się o dodatek węglowy i dodatek mieszkaniowy, pomocy oferowanej przez „Stowarzyszenie mali Bracia Ubogich”, dofinansowania do przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, skorzystania z rehabilitacji domowej, możliwości wizyty w środowisku psychiatry „Ex- Cordis”, możliwości skorzystania z porad prawnych Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie. Poradnictwo dotyczyło także zasad bezpieczeństwa w stosunku do osób obcych, dostępności placówek medycznych, szczepień ochronnych, ogólnopolskiego telefonu zaufania dla osób starszych, usług wolontarystycznych oraz zasad udzielania wsparcia w postaci produktów żywnościowych w ramach Programu POPŻ 2021.

W ramach oferty Centrum Aktywności Środowiskowej prowadzona była kompleksowa opieka psychologiczna dla seniorów. Jej głównym celem było m.in.: wzmocnienie w procesie wprowadzania pozytywnych zmian w życiu, analiza problemów i poszukiwanie sposobów ich rozwiązania, podniesienie wiary we własne możliwości, wypracowanie prawidłowego sposobu radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

ŚDS „Mozaika” – 25 porad psychologa + 51 porad pracownika socjalnego.

ŚDS „Kalina” – w 2022 r. odbyły się 423 rozmowy indywidualne, psychoedukacyjne, wspierające w procesie adaptacji, 159 rozmów psychoedukacyjnych, wspierających dla rodzin, poradnictwo socjalne wg. potrzeb.

OWDR „Kalina” - W ramach umowy zlecenie osoby korzystające z pobytu całodobowego jak również pobytu dziennego miały możliwość skorzystania ze wsparcia ze strony psychologa. Na pobycie dziennym odbyły się 3 pogadanki psychologiczne ukierunkowane na możliwości radzenia sobie ze stresem, poznaniem metod wyciszania napięć i rozwiązywania trudności dnia codziennego. Podopieczni na pobycie całodobowym

korzystali z porad psychologicznych w trudnym dla niektórych okresie wstępnej adaptacji do nowych warunków życia. Jedna osoba została objęta wsparciem z uwagi na śmierć bliskiego członka rodziny. Łącznie odbyło się ok. 50 godzin porad psychologicznych. Dodatkowo na bieżąco podopieczni mieli udzielane wsparcie ze strony zatrudnionego personelu (pielęgniarek, terapeutów, pracownika socjalnego).

ŚOW „Kalina” – w 2022 r. odbyło się: 645 rozmów indywidualnych, psychoedukacyjnych, wspierających w procesie adaptacji, 1 rozmowa indywidualna – psychoedukacyjna dla rodzin, 99 porad socjalnych

W Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie z pomocy skorzystało 115 osób powyżej 60 roku życia. Odbyły się 342 spotkania psychologiczno-terapeutyczne.

Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945) na terenie miasta Lublin w 2022 roku utworzonych zostało 14 punktów, w których osoby uprawnione mogły skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Połowę ww. punktów prowadziły wyłonione w otwartym konkursie ofert organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego. W pozostałych siedmiu punktach nieodpłatna pomoc prawna udzielana była przez adwokatów i radców prawnych wskazanych przez lubelskie samorządy zawodowe, na podstawie umów zawartych z Gminą Lublin.

Od 2022 r., na podstawie art. 28a ww. ustawy nieodpłatna pomoc prawna udzielana była i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie świadczone było w sposób hybrydowy, tj. zarówno osobiście, w punkcie, jak i za pomocą środków porozumiewania się na odległość (za pośrednictwem telefonu, maila lub komunikatora internetowego).

Miasto Lublin, zgodnie z przepisami ww. ustawy umożliwiło ponadto osobom ze znacząco niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20) udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej również za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość, a także poza punktem, w tym poprzez zorganizowanie wizyty w miejscu zamieszkania tych osób. Ponadto osoby doświadczające trudności w komunikowaniu mogły skorzystać z pomocy tłumacza języka migowego.

W ciągu 2022 roku łącznie zostało udzielonych ponad 5 700 porad, z czego ponad 4 100 z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, a blisko 1 600 z zakresu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Blisko 4 000 porad udzielono osobiście w punkcie, a blisko 1 700 w formie zdalnej (przez telefon, e-mail lub komunikator internetowy). Przeważająca większość udzielonych w 2022 r. porad prawnych obejmowała swym zakresem dziedzinę prawa cywilnego, uprawnieni korzystali również często z porad z zakresu prawa rodzinnego i karnego.

Od 1 stycznia 2022 r. zorganizowano 7 wizyt w miejscu zamieszkania Klientów. W roku 2022 z pomocy tłumacza języka migowego skorzystano podczas 4 porad. Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2022 r. skorzystało 1759 osób w wieku senioralnym, w tym:

- 1) 548 osób w wieku powyżej 60 do 65 lat,
- 2) 828 osób w wieku powyżej 65 do 75 lat,
- 3) 314 osób w wieku powyżej 75 do 85 lat,
- 4) 69 osób w wieku powyżej 85 lat.

Wśród osób, które skorzystały z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego 1606 osób zadeklarowało emeryturę jako źródło dochodu w gospodarstwie domowym.

W 2022 roku w ramach realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej przez organizacje pozarządowe zostały zrealizowane następujące zadania m.in.:

- opublikowano kilkanaście artykułów w wersji elektronicznej np. z zakresu praw pacjenta, odliczenia darowizny od podatku, prawa do obrony koniecznej, opodatkowania jednoosobowej działalności gospodarczej,

- poradnik prawny w wersji papierowej z zakresu prawa cywilnego (dla seniorów) oraz prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (dla osób w wieku produkcyjnym i przedsiębiorców), w wersji drukowanej został umieszczony kod QR, linkujący do strony internetowej, gdzie został zamieszczony poradnik w formie tekstu z opcją konwersji audio,

- e-poradnik dotyczący mediacji i polubownego rozwiązywania sporów (dostosowany dla osób z wadą wzroku),

- opracowano e-biuletyn edukacyjny z zakresu prawa pracy (dostosowany dla osób z wadą wzroku),

- udostępniono wideoporadniki, zgodnie z wybraną przez samorząd lokalny tematyką: „Przestępstwo a wykroczenie” oraz „Urlop wypoczynkowy”,

- opracowano wzory dokumentów prawnych z różnych dziedzin prawa do pobrania, przydatnych w pracy i w życiu codziennym, np. umowa kupna sprzedaży samochodu, formularz reklamacji, czynny żal, odstąpienie od umowy, wypowiedzenie stosunku pracy itd.

Zadania z zakresu edukacji prawnej były najczęściej realizowane w formie elektronicznej, dzięki temu dostęp do powyższych treści stał się powszechny i nieograniczony.

C.1.1.12. Upowszechnianie informacji o dostępności do usług świadczonych na rzecz osób starszych przez instytucje i organizacje na terenie miasta

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- informatory, strony internetowe

Zamieszczanie i aktualizacja informacji dla seniorów na stronach internetowych: www.lublin.eu, www.mopr.lublin.eu; www.zow.lublin.eu; www.cik.lublin.eu; www.pzerii.lublin.eu; www.muplublin.praca.gov.pl; www.mbp.lublin.pl; www.lsa.lublin.pl.

- dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych;
- artykuły promocyjne w lokalnej prasie;
- audycje radiowe i tv z udziałem seniorów;
- ogłoszenia w lubelskich kościołach;
- plakaty informacyjne w lokalnych instytucjach;
- media społecznościowe;
- plakaty w placówkach oświatowych i medycznych.

C.1.1.13. Rozwój wolontariatu międzypokoleniowego oraz senioralnego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki	- liczba wolontariuszy zaangażowanych w działania senioralne: ponad 252

Uczestnicy Zespołu Ośrodków Wsparcia podejmują działania wolontarystyczne niesformalizowane na zasadzie wzajemnej pomocy.

W Towarzystwie Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie w 2022 roku w działania senioralne było zaangażowanych 99 osób.

W Szkole Superbabć i Dziadka zorganizowano działania w formie prowadzenia spotkań i warsztatów dla seniorów: Teatr "Bajarka" oraz warsztaty wielopokoleniowe dla dzieci w placówkach oświatowych .

W 2022 r. pracownicy socjalni MOPR w Lublinie informowali osoby będące w podeszłym wieku o możliwości objęcia wsparciem wolontariusza ze Stowarzyszenia mali bracia Ubogich w Lublinie. Zaobserwowano jednak spadek zainteresowania skorzystaniem z wolontariatu przez potencjalnych odbiorców z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne.

W 2022r. MOPR realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów”, którego celem było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Wsparciem objętych zostało 96 osób.

Klub Seniora PCK, Świetlica PCK - Młodzież skupiona przy PCK jest zaangażowana w wolontariat na rzecz seniorów, który głównie opiera się na przygotowaniu i przeprowadzeniu różnego rodzaju warsztatów i spotkań. Seniorzy aktywnie włączają się w działania wolontariackie. Poza pomocą w samej świetlicy, która głównie polega na utrzymaniu porządku, przygotowaniu zajęć itp. zaangażowani byli bardzo aktywnie w pomoc w zbiórce darów na rzecz uchodźców z Ukrainy. Wpisują się w dyżury do utworzonego w sierpniu przy Centrum Pomocy Humanitarnej FreeShopu, czyli darmowego sklepu dla osób potrzebujących, uczestniczyli w Zlocie PCK, pomagając wcześniej w jego współorganizacji. Aktywnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych przez PCK – między innymi w akcji Gorączka Grosza oraz w cyklicznych eventach. Brali również udział w manewrach Grupy Pomocy Humanitarnej.

W DPS „Betania” oprócz wsparcia na rzecz seniorów świadczonego przez wolontariuszy na podstawie podpisanych porozumień zawartych z placówką, działali również wolontariusze w ramach wolontariatu szkolnego Klubu Młodych Cogito.

Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej współpracuje ze Stowarzyszeniem „Mali Bracia Ubogich” oraz Fundacją Dr Clown w ramach zapewnienia Mieszkankom wsparcia wolontariuszy. Mieszkanki korzystają z wizyt indywidualnych wolontariuszy oraz zajęć grupowych prowadzonych co jakiś czas w siedzibie Domu. Ponadto Dom nawiązał współpracę z lubelskimi szkołami średnimi oraz przedszkolem. Dzieci i Młodzież zorganizowali dla seniorek występy okolicznościowe z okazji Dnia Seniora, Świąt Bożego

Narodzenia i Mikołajek goszcząc Mieszkancki u siebie albo składając wizyty w Domu. Mieszkancki otrzymały także paczki z drobnymi upominkami.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie w 2022 r. podejmowało działania nastawione na rozwój wolontariatu międzypokoleniowego poprzez prowadzenie programu wolontariatu, w którym uczestniczyło 20 wolontariuszy w różnym wieku zaangażowanych w działania senioralne.

C.1.1.14. Współpraca z uczelniami w zakresie przygotowywania kadr do pracy na rzecz seniorów oraz Klastrem Lubelska Medycyna

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Rady Dzielnic
Wskaźniki:	- liczba studentów przygotowanych do pracy na rzecz seniorów: ponad 450

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie współpracował z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie. W 2022 r w ramach ww współpracy do pracy na rzecz seniorów przygotowano 80 studentów.

W ośrodkach wsparcia podległych MOPR w Lublinie w ramach współpracy z uczelniami z terenu Miasta Lublin do pracy z seniorami przygotowano ogółem 217 studentów, w tym:

- ŚDS „Mefazja” - Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie - współpraca z UMCS – Wydział Logopedii oraz Uniwersytet Medyczny – 10 studentów,
- ŚDS „Mozaika” - współpraca ze Szkołą Policealną i Kolegium Pracowników Służb Społecznych – 18 studentów oraz Uniwersytetem Medycznym – 34 studentów,
- ŚDS „Kalina” - współpraca z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie w zakresie realizacji praktyki zawodowej dla studentów II roku pielęgniarstwa geriatrycznego - w bieżącym roku akademickim z praktyki skorzysta ok. 40 studentów,
- ŚOW „Kalina „- Ośrodek współpracował z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie w zakresie:
 - realizacji praktyki zawodowej dla studentów II roku fizjoterapii - z praktyki skorzystało 55 studentów,

- zajęcia praktyczne dla studentów V roku fizjoterapii - z praktyki skorzystało ok. 50 studentów;
- realizacji praktyki zawodowej dla studentów II roku pielęgniarstwa - z praktyki skorzystało 10 studentów.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie współpracował z uczelniami z terenu miast Lublin w ramach wolontariatu jak również praktyk studenckich.

W domach pomocy społecznej w ramach współpracy z uczelniami z terenu Miasta Lublin do pracy na rzecz seniorów przygotowano łącznie 169 studentów.

Biuro Klastra Lubelska Medycyna w 2022 r. było zaangażowane w realizację międzynarodowego projektu po nazwą *Reinitialise*, którego liderem jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, poprzez udział w Radzie Innowacji projektu oraz współorganizację spotkań. *Reinitialise* to projekt finansowany z programu Horyzont 2020, konkurs *Twinning*. Jego celem jest podniesienie poziomu doskonałości naukowej oraz zwiększenie możliwości w zakresie projektowania i wykorzystywania technologii cyfrowych w sektorze zdrowia, w celu integracji potencjału technologii ze świadomością ich wymiaru etycznego, prawnego i społeczno-ekonomicznego. Najważniejszą grupą interesariuszy projektu są organizacje zrzeszające seniorów. Członkiem Rady Innowacji projektu jest pani Elżbieta Janicka, Prezes Zarządu Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej, Oddziału w Lublinie.

Bezpośrednio w szkoleniach w ramach projektu uczestniczyło łącznie 14 studentów (edukacja w zakresie zarządzania projektami dotyczącymi innowacyjnych technologii w obszarze e-zdrowia z uwzględnieniem potrzeb i praw odbiorców tych technologii, przede wszystkim seniorów). Do udziału w spotkaniach byli zapraszani również seniorzy zrzeszeni w organizacjach senioralnych.

Do szerszego grona odbiorców ze środowiska akademickiego informacje o projekcie były przekazywane z wykorzystaniem mediów.

Strona internetowa projektu: <https://www.reinitialise.eu/pl/homepagepl/>.

Profil na portalu Facebook: <https://www.facebook.com/Reinitialise/>.

C.2. Zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz wsparcie opiekunów nieinstytucjonalnych osób niesamodzielnich pozostających w środowisku

C.2.1. Rozwój systemu wsparcia dla osób nie mogących funkcjonować samodzielnie (pozostających w środowisku bądź zamieszkujących w placówkach opieki)

C.2.2.1. Dostosowywanie zakresu usług całodobowych do rosnącego zapotrzebowania poprzez rozwijanie oferty miejsc opieki wytchnieniowej oraz usług wspierających całodobowych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba instytucji oferujących osobom starszym całodobową opiekę: 9

- 1) Dom Pomocy społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty;
- 2) Dom Pomocy Społecznej „Betania”;
- 3) Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie;
- 4) Dom Pomocy społecznej „Kalina”;
- 5) Dom Pomocy Społecznej im. Wiktorii Michelisowej;
- 6) Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Jana Pawła II;
- 7) Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko- Chełmskiej;
- 8) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia o Charakterze Rodzinnych Domów „Kalina” ;
- 9) Środowiskowy Ośrodek Wsparcia „Kalina”.

C.2.2.2. Utrzymanie standardów usług świadczonych w domach pomocy społecznej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi: 704

C.2.2.3. Rozszerzanie zakresu usług dla mieszkańców domów pomocy społecznej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba innowacyjnych usług całodobowego wsparcia dla seniorów: 3

Dom Pomocy Społecznej „Betania” oferuje 2 usługi tj. dogoterapię i spotkanie z młodzieżą na platformach komunikacyjnych (Platformy Zoom, Teams).

W Domu Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej w Lublinie zorganizowano oddzielne piętro w jednym z budynków zajmowanych przez placówkę, w którym prowadzone są zajęcia terapeutyczne i aktywizujące Mieszkanki. Rozszerzono ofertę zajęć terapeutycznych m.in. o muzykoterapię, wprowadzono zajęcia z zakresu warsztatów teatralnych, tanecznych

C.2.2.4. Tworzenie rodzinnych ośrodków opieki całodobowej dla osób starszych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba nowych rodzinnych ośrodków opieki całodobowej dla seniorów: 0

W 2022 r. wskaźnik nie został zrealizowany.

C.2.2.5. Rozwój instytucji zapewniających całodobową opiekę osobom starszym

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba nowo utworzonych placówek : 0

W 2022 wskaźnik nie został zrealizowany.

C.2.2.6. Wspieranie rozwoju domowych usług opiekuńczych świadczonych przez osoby prawne prowadzące działalność w formie świadczeń opiekuńczych, w tym: przez podmioty ekonomii społecznej/organizacje obywatelskie realizujące zadania w typie działalności pożytku publicznego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba podmiotów wspierających domowe usługi opiekuńcze: 3

1. Polski Czerwony Krzyż oddział w Lublinie,
2. Polski Komitet Pomocy Społecznej,
3. Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

C.2.2.7. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób niesamodzielnych, ze zróżnicowanym zakresem usług i różnym czasem funkcjonowania (również w soboty i niedziele)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- Liczba nowo utworzonych placówek: 0

W 2022 r. wskaźnik nie został zrealizowany.

C.2.2.8. Rozwijanie mieszkalnictwa dla seniorów, np. poprzez stworzenie zasobu mieszkań bez barier

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba mieszkań przeznaczonych dla seniorów: 14

W 2022 r. Wydział Spraw Mieszkaniowych dysponował 14 mieszkaniami dla seniorów. Wskazane lokale położone są na niższej kondygnacji z pełnym wyposażeniem technicznym.

Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie z zaburzeniami psychicznym oraz w podeszłym wieku funkcjonują w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie. W 2022 roku funkcjonowało łącznie 15 mieszkań, w tym: 8 mieszkań treningowych i 7 mieszkań wspieranych. Mieszkania chronione dysponują ogółem 33 miejscami. W 2022 roku z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 38 osób.

W zasobach Centrum Interwencji Kryzysowej pozostaje mieszkanie interwencyjne dostosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych znajdujących się w sytuacji kryzysowej z możliwością zamieszkania do 3 – miesięcy. Mieszkanie wyposażone jest w podjazd oraz schodolaz dla wózków inwalidzkich, pokój spełniający wszelkie normy wraz z łazienką dostosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

C.2.2.9. Rozwijanie zakresu i zasięgu usług świadczonych w ramach Punktu Domowej Opieki

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba podmiotów wspierających domowe usługi opiekuńcze: 4 ośrodki w ramach ZOW

W strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie funkcjonują 4 ośrodki świadczące wsparcie w formie Punktu Domowej Opieki:

1. Centrum Usług Socjalnych ul. Lwowska 28 – obejmuje Dzielnicę Kalinowszczyzna-45 miejsc;
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 ul. Niecała 16 – obejmuje Dzielnicę Śródmieście – 30 miejsc;
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 ul. Pozytywistów 16 – obejmuje Dzielnicę LSM i Czuby – 80 miejsc;
3. Środowiskowe Centrum Seniorów ul. Śliwińskiego 5 – obejmuje Dzielnicę Czechów – 40 miejsc.

W roku 2022 ze wsparcia Punktów Domowej Opieki skorzystało łącznie 228 osób.

C.3. Zapewnienie seniorom bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie nadużyciom wobec nich

C.3.1. Zapewnienie bezpieczeństwa osób starszych i przeciwdziałanie przemocy wobec nich

C.3.1.1. Organizowanie programów ukierunkowanych na nabycie umiejętności skutecznego reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa;

C.3.1.2. Podnoszenie świadomości seniorów na temat źródeł przemocy i sposobów radzenia sobie z nią;

C.3.1.3. Zacieśnianie współpracy różnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec osób starszych.

C.3.2. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seniorów poprzez nieuczciwe praktyki finansowe

C.3.2.1. Edukacja w zakresie praw konsumenta, unikania niebezpieczeństw z obszaru finansów i umów konsumenckich;

C.3.2.2. Upowszechnianie wiedzy na temat instytucji świadczących pomoc w sytuacjach budzących podejrzenia o nieuczciwym wykorzystaniu.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Komenda Miejska Policji• Miejski Rzecznik Praw Konsumentów
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba zrealizowanych działań w zakresie bezpieczeństwa seniorów (szkolenia, pogadanki, spotkania z ekspertem): ponad 205- liczba zaangażowanych instytucji działających w zakresie przeciwdziałania nieuczciwym praktykom wobec osób starszych: ponad 12.

W ramach działań profilaktycznych projektu pn. „Bezpieczny Senior” policjanci KMP w Lublinie w 2022 r. podejmowali działania informacyjne i edukacyjne mające na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa społeczności lubelskiej.

W zakresie przeciwdziałania przestępczości skierowanej do osób starszych były zrealizowane działania edukacyjne podczas, których policjanci informowali osoby starsze o występowaniu nieuczciwych praktyk stosowanych na rynku usług i towarów oraz oszustw metodą „na policjanta”, „na wnuczka”, „na pracownika banku”, „na paczkę”, „na zagrożone oszczędności.” Policjanci omawiali procedury postępowania w przypadku pojawiającego się niebezpieczeństwa i zagrożenia zdrowia i życia, udzielali porad prewencyjnych oraz przekazywali materiały profilaktyczne tj. ulotki i plakaty opracowane przez Wydział Prewencji KMP w Lublinie.

W ramach realizacji ww działań w 2022 r. policjanci Komendy Miejskiej Policji w Lublinie zrealizowali 181 spotkań edukacyjno – informacyjnych dla 1969 seniorów jak również uczestniczyli w 2 akcjach profilaktycznych, 1 konferencji oraz 6 festynach skierowanych do seniorów, podczas których policjanci promowali działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców oraz udzielali porad uczestnikom.

W ramach działań prewencyjnych dzielnicowi z Komisariatów Policji podległych Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie utrzymywali stały kontakt z przedstawicielami Urzędu Miasta Lublin, placówek służby zdrowia, duchownymi, administracji osiedlowych, oświatowo – wychowawczych, banków, duchownymi jak również pracownikami socjalnymi MOPR i CIK.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej Miasta Lublin w ramach realizacji działań w zakresie bezpieczeństwa seniorów uczestniczyli w spotkaniach w ośrodkach funkcjonujących w ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie. Odkonduło się łącznie 15 spotkań podczas których, omawiano problemy poszczególnych dzielnic z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W dniu 9 czerwca 2022 roku odbyła się pierwsza edycja programu pn. „Seniorzy świadomi i aktywni” w Zespole Szkół nr 1 przy ul. Podwale. Zajęcia zorganizowano w trzech grupach. Program składał się z części teoretycznej i praktycznej. Podczas części teoretycznej omówiono zagrożenia z jakimi seniorzy mogą spotkać się w życiu codziennym między innymi: wyłudzenia, oszustwa, kradzieże, nierozważne zakupy online, korzystanie z bankowości internetowej, nawiązywanie relacji w mediach społecznościowych, a także nasiloną w ostatnim czasie przemoc w rodzinie. Omówiono także zagadnienia dotyczące ochrony danych osobowych. Podczas części praktycznej seniorzy nabyli umiejętności radzenia sobie w niebezpiecznych sytuacjach.

W 2022 roku w Lubelskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku przeprowadzono 2 wykłady w zakresie bezpieczeństwa seniorów, natomiast w Lubelskim Centrum Aktywności Seniora 8 pogadank.

C.4. Działania na rzecz zmiany postaw seniorów w zakresie stylu życia, aktywności fizycznej i intelektualnej, odżywiania i higieny, dbałości o zdrowie

C.4.1. Propagowanie zdrowego stylu życia

C.4.1.1. Rozwój edukacji prozdrowotnej - promocja zdrowego stylu życia (prawidłowe żywienie, aktywność fizyczna, profilaktyka chorób wieku starszego, zdrowie psychiczne)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba osób uczestniczących w inicjatywach promujących profilaktykę i zdrowy styl życia: ponad 1500

W roku 2022 seniorzy (w tym mieszkańcy domów pomocy społecznej) uczestniczyli w spotkaniach edukacyjnych promujących zdrowy styl życia, higienę oraz profilaktykę przeciw rozprzestrzenianiu wirusa SARS-CoV-2 i grypy. Seniorzy brali udział w zajęciach z kulinoterapii poświęconych zdrowemu odżywianiu, rozmowom z dietetykiem oraz przygotowywaniu zdrowego posiłku, pogadankach na temat zdrowego żywienia z osobami cierpiącymi na cukrzycę i w zakresie profilaktyki chorób wieku starczego, warsztatach psychologicznych oraz treningach relaksacyjnych, spacerach z kijkami nordic walking, zajęciach na basenie. W domach pomocy społecznej w ramach profilaktyki zakażeń pneumokokami zorganizowano akcje szczepień.

Uniwersytet Medyczny w Lublinie zorganizował 3 spotkania edukacyjne:

1) Spotkanie przedstawiające projekt „Z UMLubem po zdrowie”, w ramach którego Uniwersytet zaprosił seniorów na dwa wykłady:

„Różne oblicza tkanki tłuszczowej w zależności od wieku”

„Dbanie o siebie elementem dbania o siebie”

W spotkaniu uczestniczyło 50 osób.

2) Spotkanie z osobami w wieku senioralnym połączone z warsztatem pt. „Jak starzeć się pięknie? Gimnastyka mięśni twarzy”. Spotkanie poświęcone zagadnieniom jak dbać o urodę, jak wzmacniać mięśnie twarzy oraz poświęcone edukowaniu, że dbanie o urodę oznacza również dbanie o siebie w szerszym znaczeniu. W spotkaniu uczestniczyło 15 seniorów

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin na 2022 r. zrealizowano działanie pod nazwą „*Realizacja działań mających na celu motywowanie do podjęcia terapii, zapobieganie nawrotom choroby oraz pracę nad systemem wartości zdrowia i zdrowego stylu życia*”. W ramach działania przeprowadzone zostały 2 edycje zajęć grupowych dla mieszkańców Domów Pomocy Społecznej. Realizatorami zajęć były DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie i DPS "Betania". Ich celem była redukcja szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, nauka umiejętności radzenia sobie z zachowaniami nałogowymi oraz wypracowanie i podejmowanie zachowań trzeźwościowych. Ponadto udział w programach zakładał poprawę umiejętności psychospołecznych uczestników, w tym rozpoznawanie własnych uczuć i stanów emocjonalnych. Uczestnikami zajęć byli mieszkańcy DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie, DPS "Betania" i DPS im. Jana Pawła II, łącznie 20 osób.

2. Konferencja „Zdrowie psychiczne w lokalnej społeczności” - konferencja organizowana we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego. Tematyka konferencji poświęcona była problematyce zdrowia psychicznego osób dorosłych i dzieci w lokalnej społeczności oraz wsparciu zdrowia psychicznego osób dotkniętych wojną w Ukrainie. W konferencji uczestniczyło około 150 osób, w tym około 20 osób w wieku senioralnym.

W ośrodkach ZOW prowadzone są zajęcia edukacyjne ze specjalistami (dietetyk, psycholog, pielęgniarka, fizjoterapeuta), gimnastyka usprawniająca, relaksacja, masaże, zabiegi fizjoterapeutyczne, nordic walking, spacer, zajęcia na siłowniach zewnętrznych, tai chi, badanie słuchu, zajęcia na basenie.

W OWDR „Kalina”- podopieczni korzystający z pobytu całodobowego mają możliwość codziennych rozmów na temat nurtujących ich problemów związanych ze zdrowym stylem życia (w ciągu roku 26 osób). Działania profilaktyczne podejmowane są również w kierunku osób korzystających z pobytu dziennego od poniedziałku do piątku. Dodatkowo wszyscy podopieczni objęci byli opieką lekarza psychiatry zatrudnionego w ramach umowy zlecenia.

W ŚOW „Kalina” - podopieczni Ośrodka objęci byli edukacją i promocją zdrowego stylu życia: pogadanki i konsultacje dietetyka; aktywność fizyczna poprzez spacer, gimnastykę poranną, rehabilitację. Personel medyczny edukował podopiecznych w zakresie

profilaktyki chorób wieku starszego, przestrzegania zasad terapeutycznych dla uzyskania i utrzymania kondycji zdrowotnej.

W Świetlicy PCK – seniorzy brali udział w zajęciach dietetycznych, kulinarnych, ruchowych, (spacery z kijami nordic walking, zajęcia na taneczne, morsowanie) oraz innych zajęciach upowszechniające aktywność fizyczną). Odbyła się projekcja filmu pn. „Depresja” oraz pogadanka nt. bieżących zagrożeń wynikających z depresji.

C.4.1.2. Prowadzenie i wspieranie edukacji dotyczącej różnorodnych prozdrowotnych form aktywności

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- Liczba podmiotów wspierających prozdrowotną aktywność seniorów : ponad 20

Akcje prozdrowotne organizowane we współpracy z przedstawicielami podmiotów medycznych i innych organizacji umożliwiają Seniorom skorzystanie z bezpłatnych porad specjalistów, wykonanie podstawowych badań profilaktycznych. Celem akcji było propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Lublina, zachęcenie do dbałości o swoje zdrowie poprzez właściwą dietę, ruch i odnowę biologiczną.

W prowadzeniu i wspieraniu edukacji dotyczącej różnorodnych prozdrowotnych form aktywności uczestniczyły między innymi:

1. Uniwersytet Medyczny w Lublinie;
2. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej;
3. Uniwersytet Przyrodniczy;
4. Podmioty lecznicze w tym szpitale działające na terenie miasta Lublin (5);
5. Organizacje działające w zakresie zdrowia psychicznego (3);
6. Organizacje, działające na rzecz osób dotkniętych chorobą nowotworową (1);
7. Instytucje działające w zakresie ochrony zdrowia (Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Wojewódzka i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie

8. Instytucje działające w zakresie poradnictwa dietetycznego i edukacji żywieniowej (2);
9. Poradnia badania słuchu Audiofon;
10. Słuchmed;
11. Fundacja Sence Life;
12. Fundacja „EmocjJA”;
13. Lubelski Oddział Okręgowy PCK;
14. organizacje pozarządowe niewspółpracujące z jednostkami miasta.

C.4.1.3. Organizowanie spotkań i warsztatów podnoszących wiedzę seniorów na temat zdrowego stylu życia, konieczności dbania o zdrowie, racjonalne odżywianie itp.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba inicjatyw, spotkań, warsztatów, projektów promujących profilaktykę i zdrowy styl życia: ok 100

W Lubelskich Domach Pomocy Społecznej organizowano inicjatywy promujące profilaktykę i zdrowy styl życia między innymi zajęcia usprawniająco-ruchowe, spotkania dotyczące zdrowego odżywiania, profilaktyki zakażeń wirusowych (grypa, pneumokoki, koronawirus).

W Zespole Ośrodków Wsparcia w Lublinie odbywają się regularnie pogadanki prozdrowotne, wykłady, instruktaże, porady, zajęcia edukacyjne ze specjalistami – pielęgniarkami, dietetykami, psychologami, fizjoterapeutami, zajęcia z zakresu aktywności fizycznej: gimnastyka na przyrządach, nordic walking, zajęcia na basenie, siłowniach zewnętrznych, gimnastyka, spacer, tai chi, spotkania informacyjne z zakresu minimalizacji ryzyka zakażeń koronawirusem i innymi chorobami zakaźnymi.

Inicjatywy promujące zdrowy styl życia odbywały się również w ŚDS „Kalina”, ŚOW Kalina i Świetlicy „PCK”. Zorganizowano spotkania/pogadanki dotyczące wpływu żywienia na zdrowie, aktywności fizycznej, zajęcia ruchowe i upowszechniające aktywność fizyczną (nordic walking, taniec, spacer, morsowanie, wyjazdy do tężni). -

Należy podkreślić inicjatywy Uniwersytetu Medycznego, który zorganizował i uczestniczył w następujących akcjach promujących zdrowy styl życia seniorów:

1. W ramach projektu „Z UMLubem po zdrowie” Uniwersytet Medyczny w Lublinie zrealizował 5 filmów (o formule wykładów/warsztatów opowiedzianych prostym, interesującym językiem) dedykowanych seniorom o tematyce prozdrowotnej. Ideą projektu było upowszechnienie godnych zaufania i rzetelnych informacji nt. zdrowia i jego ochrony i przekazanie tej wiedzy w sposób przystępny za pośrednictwem najpopularniejszych kanałów internetowych. Filmy zostały opublikowane na kanale YouTube Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Były promowane m.in. w mediach społecznościowych Uniwersytetu (kanał Fb i IG), w tym również w ramach płatnych reklam, oraz na stronie projektu www.pozdrowie.umlub.pl.

Projekt był dodatkowo prezentowany szerzej społeczności za pośrednictwem płatnych kampanii reklamowych na portalu www.medonet.pl oraz w stacjach radiowych Radio Lublin S.A. oraz Eska. W ramach projektu powstały następujące filmy:

- Przerost prostaty i rak prostaty: czym się różnią i jak je leczyć? - 81 620 wyświetleń (liczba wyświetleń za 2022r.);
- Sarkopenia, czyli "cichy złodziej mięśni". Jak nie dać się okraść? - 4 480 wyświetleń (liczba wyświetleń za 2022r.);
- Prawdy i mity wokół menopauzalnej terapii hormonalnej (MTH) – 2 521 wyświetleń (liczba wyświetleń za 2022r.);
- Jak starzeć się pięknie? Gimnastyka mięśni twarzy - 529 wyświetleń (liczba wyświetleń za 2022r.);
- Świat za 40 lat... czyli symulator starości - 503 wyświetleń (liczba wyświetleń za 2022r.).

2. Akcje profilaktyczne zorganizowane przez organizacje studenckie Uniwersytetu Medycznego:

- IFMSA (Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny): "Pora seniora" 132 osoby, terminy: styczeń, maj, listopad, grudzień 2022, "Biała niedziela" 850 osób (5.06.2022),
- STDL (Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych) "Biała Niedziela" 200 osób (5.06.2022),
- Młodzi Medycy "Biała Niedziela" 200 osób (5.06.2022),

- PTSF (Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji) prezentacja dla Klubu Seniora przy Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie (24.11.2022),
- "Dzień Diagnostyki Laboratoryjnego" 200 osób (27.05.2022).

Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin zorganizował cykliczne spotkania otwarte dla mieszkańców Lublina:

- „Marsz Różowej Wstążki” - akcja prozdrowotna zorganizowana w ramach działań podejmowanych w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych. Spotkanie otwarte dla mieszkańców Lublina w celu przekazania wiedzy o raku piersi oraz zachęcenia kobiet do wykonywania regularnych badań mammograficznych. W akcji uczestniczyło około 500 osób w tym około 100 osób w wieku senioralnym.
- Rodzinny Festyn Zdrowotny - spotkanie otwarte dla mieszkańców Lublina zorganizowane w ramach Lubelskich Dni Promujących Zdrowie. Akcja prozdrowotna, której celem było zachęcenie mieszkańców Lublina do wykonania badań profilaktycznych, uczestnictwa w programach profilaktycznych, pogłębienie wiedzy na temat zjawisk chorobowych najczęściej występujących w społeczeństwie oraz propagowanie aktywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego. W programie akcji zorganizowane zostały na terenie lubelskich podmiotów medycznych punkty informacyjno - konsultacyjne, gdzie mieszkańcy Lublina mogli skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych, porad, ofert edukacyjnych lub świadczeń medycznych. W akcji uczestniczyło około 1000 osób (około 300 w wieku senioralnym).

C.4.1.4. Promowanie aktywności fizycznej osób starszych (z uwzględnieniem możliwości i ograniczeń seniorów)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba podejmowanych działań mających na celu promowania aktywności fizycznej wśród osób starszych: powyżej 80

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych zorganizował 50 zajęć sportowych w Parku Saskim i w Parku Ludowym (nordic walking, tai chi, gimnastyka ogólnousprawniająca), z udziałem 1006 uczestników:

- nordic walking - zajęcia od 11 kwietnia do 7 czerwca - 13 spotkań (152 uczestników),
- gimnastyka usprawniająca - zajęcia od 27 lipca do 28 września - 10 spotkań (267 uczestników).
- tai chi – zajęcia od 17 maja do 08 września - 27 spotkań (587 uczestników).

W ramach promowania aktywności fizycznej osób starszych Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych umieścił na kanale YOUTUBE Urzędu Miasta Lublin zakładkę Lubelska Akademia Seniora, a w niej materiały filmowe promujące między innymi nordic walking, kąpiele leśne, holistyczne podejście do życia czy przykłady ćwiczeń fizycznych, które seniorzy mogą wykonywać w domu.

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie zrealizował aktywność seniorów poprzez gimnastykę ogólnousprawniającą indywidualną i grupową, spacer, nordic walking, siłownię plenerową, zajęcia na basenie, zabiegi fizjoterapeutyczne, zajęcia sportowo-integracyjne, wycieczki piesze, zajęcia edukacyjne promujące aktywność fizyczną: pogadanki, instruktaże, wykłady, porady indywidualne.

Centrum Kultury Fizycznej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prowadziło zajęcia usprawniające z gimnastyki dla uczestników Uniwersytetu III Wieku (4 x w tygodniu).

C.4.1.5. Organizacja akcji informacyjnych dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki chorób wieku dojrzałego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia
Wskaźniki:	- liczba inicjatyw, spotkań, warsztatów promujących zdrowie i profilaktykę chorób wieku dojrzałego: powyżej 80

C.4.2. Zwiększenie dostępności do usług medycznych

C.4.2.1. Propagowanie inicjatyw mających na celu zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- ilość inicjatyw mających na celu zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych: ok 10

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej im Św. Jana Pawła II zostali objęci rehabilitacją leczniczą przez Nadbużańskie Centrum Medyczne, natomiast mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej „Betania” i Domu Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej korzystali z rehabilitacji domowej refundowanej przez NFZ.

Podopieczni ŚDS „Kalina” i ŚOW „Kalina” codziennie mają możliwość korzystania z rehabilitacji i fizjoterapii, w tym gimnastyki ogólnousprawniającej, kinezyterapii, fizykoterapii, masaży.

C.4.2.2. Współpraca z placówkami ochrony zdrowia w zakresie organizacji opieki zdrowotnej dla najstarszych mieszkańców

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba spotkań nt. organizacji opieki seniorów z udziałem placówek służby zdrowia: ok 100.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w 2022 r. odbyło się 18 spotkań w sprawie seniorów z udziałem placówek służby zdrowia. Spotkania dotyczyły:

- rozmowy z lekarzami, dotyczącymi stanu zdrowia klientów,
- odebrania zaświadczeń lekarskich niezbędnych do usług opiekuńczych,
- skierowań do poradni specjalistycznej,

- odebrania skierowania do psychiatry, skierowania na rehabilitację,
- umówienia transportu medycznego.

W OWDR „Kalina” - wszystkie osoby korzystające z pobytu całodobowego miały możliwość swobodnego dostępu do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz lekarzy specjalistów. Ze strony pracowników ośrodka zapewniana była opieka w trakcie wyjazdów do przychodni, w miarę możliwości zapewniany był również transport.

C.4.2.3. Współpraca z placówkami służby zdrowia oraz ze szkołami wyższymi w zakresie opracowania diagnozy potrzeb

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba spotkań nt. organizacji opieki zdrowotnej i opracowania diagnozy potrzeb seniorów z udziałem placówek służby zdrowia i uczelni wyższych: 1

Środowiskowy Dom Pomocy Mozaika zorganizował 1 spotkanie na Uniwersytecie Medycznym.

C.4.2.4. Realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych, skierowanych do starszych mieszkańców

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba profilaktycznych programów zdrowotnych: ok 10 - liczba osób uczestniczących w programach zdrowotnych : ponad 1285

„Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych u osób powyżej 65 roku życia” realizowany jest przez Wydział Zdrowia i Profilaktyki UM Lublin. Celem programu jest ograniczenie ryzyka infekcji bakteriami pneumokokowymi oraz zwiększenie dostępu do skutecznej profilaktyki zdrowotnej oraz poprawa stanu zdrowia osób powyżej 65 roku życia.

W 2022 roku program był skierowany do mieszkańców Lublina, którzy ukończyli 65 lat i nie byli dotychczas szczepieni przeciw pneumokokom. Warunkiem było również pozytywne przejście weryfikacji medycznej przeprowadzonej przez lekarza pod kątem przeciwwskazań zdrowotnych do podania preparatu i wyrażenie pisemnej zgody na udział

w programie profilaktycznym. W ramach wizyty, prowadzona była akcja edukacyjna dotycząca m.in. pozytywnych skutków szczepień oraz profilaktyki, a także niebezpieczeństw, jakie niosą ze sobą infekcje wywołane pneumokokami. W ramach programu zaszczepionych zostało 959 osób powyżej 65 roku życia. Szczepienia wykonywane były w 26 przychodniach na terenie Lublina i w całości finansowane z budżetu miasta. Koszt realizacji programu wyniósł 287 700.00 zł.

Podopieczni ŚOW „Kalina” mieli możliwość wykonania badań laboratoryjnych w ramach programu profilaktycznego „40+”. Z programu skorzystało 10 osób.

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie uczestniczył w Pilotażowym Programie Przeglądów Lekowych finansowanych przez MZ. W programie udział wzięło 15 osób.

W Domach Pomocy Społecznej organizowano akcje szczepień przeciwko grypie, pneumokokom i koronawirusowi. Łącznie zaszczepiono 85 osób. Ponadto, mieszkańcy skorzystali z programów: badania „40+”, 100 osób, „Leki 75+”- 80 osób, profilaktyka nowotworów piersi: badania mammograficzne – 5 osób, badania słuchu – 20 osób, profilaktyka p/grzybiczna (badanie stóp – program we współpracy z Uniwersytetem Medycznym)- 11 osób.

C.4.2.5. Monitorowanie i wspieranie rynku usług w zakresie świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych i opieki paliatywno-hospicyjnej.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki służby zdrowia i uczelnie wyższe
Wskaźniki:	- liczba podmiotów realizujących świadczenia geriatryczne, pielęgnacyjno-opiekuńcze oraz paliatywno-opiekuńcze: 9

Wszystkie Domy Pomocy Społecznej oraz Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia o Charakterze Rodzinnych Domów Dziecka „Kalina” świadczą usługi pielęgnacyjno-opiekuńcze.

„Program polityki zdrowotnej Gminy Lublin w przedmiocie opieki paliatywnej i hospicyjnej dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w stanach terminalnych choroby” realizowany jest przez Wydział Zdrowia i Profilaktyki UM Lublin. Działania programu wpisują się w zakres całonocnej opieki i leczenia objawowego u osób chorujących na nieuleczalne, niepoddające się leczeniu przyczynowemu, postępujące choroby. Są one nakierowane na poprawę jakości

życia chorych znajdujących się w stanach terminalnych choroby. Świadczenia realizowane są w warunkach stacjonarnych oraz domowych.

Program opieki paliatywnej i hospicyjnej nad osobami dorosłymi realizowany był w Hospicjum Dobrego Samarytanina w Lublinie. W roku 2022 r. z opieki paliatywnej i hospicyjnej skorzystało ogółem 29 dorosłych osób, w tym 25 osób powyżej 60 roku życia. Na realizację programu w Hospicjum Dobrego Samarytanina w Lublinie wydatkowano kwotę w wysokości 265 772,72 zł zł.

C.5. Rozwój oferty edukacyjnej i kulturalnej dla osób starszych zgodnie z ich potrzebami i zainteresowaniami

C.5.1. Realizacja działań wzmacniających aktywność społeczną osób starszych w różnych dziedzinach życia

C.5.1.1. Zwiększanie w poszczególnych dzielnicach oferty działań i aktywności, wspierających rozwój zainteresowań seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne, sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba form aktywizacji i usług oferowanych środowisku seniorów w poszczególnych dzielnicach: ponad 100

Przy Domach Pomocy Społecznej i Zespole Ośrodków Wsparcia funkcjonuje 8 Klubów Seniora (łącznie 105 miejsc) powstałych w ramach projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020. Celem działalności Klubów jest aktywizacja społeczna i integracja osób starszych, organizowanie wzajemnej pomocy, zapobieganie izolacji i wykluczeniu społecznemu, motywowanie do aktywności i twórczości własnej, dbanie o samorozwój, zdrowie fizyczne i psychiczne. Kluby oferują m.in. zajęcia usprawniająco-ruchowe, arteterapii, kulinoterapii, hortikuroterapii, ludoterapii i inne. Projekt LUBInclusiON był realizowany do listopada 2022 r. Obecnie działalność klubów jest finansowana ze środków własnych gminy.

W roku 2022 zakończono również realizację projektu „Klasztor w sercu miasta – Klub Samopomocy przy klasztorze OO. Dominikanów w Lublinie”, realizowanego od stycznia 2019 r. przez klasztor we współpracy z Europejskim Domem Spotkań - Fundacją Nowy Staw i Gminą Lublin. Nadrzędnym celem projektu była poprawa dostępności i jakości usług społecznych użyteczności publicznej dla 160 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z dzielnicy Stare Miasto i terenów przyległych w Lublinie poprzez rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy w formie utworzenia klubu

samopomocy. W ramach projektu Gmina Lublin odpowiedzialna była za metamorfozy uczestników.

W roku 2022 kontynuowano realizacja wieloletniego projektu „Klub Seniora JESTEM” (od 2018 r.) w partnerstwie ze Stowarzyszeniem JESTEM, z udziałem grupy 60 seniorów. Gmina Lublin odpowiedzialna jest za wsparcie w postaci porad prawnych, porad urzędniczych, aktywizacji społeczno-kulturalnej.

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie oferuje seniorom udział w zajęciach 21 klubach seniora oraz 6 dziennych domach seniora (Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2, 3, 4, Centrum Usług Socjalnych, Dzienny Dom „Senior+”, Środowiskowe Centrum Seniorów).

Szeroka oferta działań aktywizujących dla seniorów jest dostępna również w 3 Środowiskowych Domach Samopomocy (ŚDŚ „Mefazja”, ŚDŚ „Kalina”, Filii ŚDŚ przy ul. Nałkowskich 78), Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Kalina, Centrum Aktywności Środowiskowej MOPR, Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów nr 1 przy ul. Poturzyńskiej, Klubie Osiedlowym „Niepodległość”.

W ramach działalności Dzielnicowego Dom Kultury „Węglin” i jego filii „Czuby Południowe” oferowano seniorom możliwość uczestnictwa w zespole Lubelskie Czaderki (zespół taneczno-gimnastyczny), Klubie Aktywni Plus, spotkaniach teatralnych dla Seniorów, Klubie Bombonierki Życia. Prowadzono również naukę języka angielskiego i gimnastykę dla Seniorów.

Dom Kultury „Błonie” Spółdzielni Mieszkaniowej „Czuby” w ramach projektu „Błonie w koronie 2022” organizował zajęcia, spotkania w klubie „Słoneczna Przystań” tj. rodzaju Klubu Osób Dojrzałych, skierowanego do seniorów którzy chcą spędzić czas aktywnie w towarzystwie. Na zajęciach miały miejsce zabawy i gry integracyjne, ćwiczenia logiczne, ćwiczenia aktywizujące pamięć, konkursy i wspólne spędzanie rocznic i uroczystości. Zorganizowano m.in. Andrzejki dla seniorów oraz 2 wycieczki dla osób dorosłych (także seniorów) w tym jedna z okazji Dnia Seniora .

W Lubelskiej Szkole Superbabć i Dziadka zrealizowano ponad 30 różnorodnych form aktywizacji (między innymi spotkania dotyczące integracji międzypokoleniowej, warsztaty na temat sztuki i literatury współczesnej , działania w ramach Klubu Odkrywców Świata, wyjścia do Filharmonii, Teatru, samodzielne przygotowywanie spektakli w Teatrze „Bajarka”)

Straż Miejska Miasta Lublin realizowała 2 pogromy w formie spotkań w klubach seniora na terenie miasta Lublin mających na celu wskazanie występujących w dzielnicach problemów. Program „Razem dla Dzielnicy” który miał na celu edukację seniorów oraz

angażowanie ich w życie swojej dzielnicy, rozpoznawanie zagrożeń występujących w ich otoczeniu, jak również większą dbałość o bezpieczeństwo. Realizacja programu pn. „Seniorzy świadomi i aktywni” składającego się z części teoretycznej i praktycznej. Część teoretyczna, omawiała zagrożenia z jakimi seniorzy mogą spotkać się w życiu codziennym, m.in. wyłudzenia, oszustwa, kradzieże, nierozważne zakupy online, korzystanie z bankowości internetowej, nawiązywanie relacji w mediach społecznościowych, przemoc w rodzinie. Część praktyczna miała na celu nabycie umiejętności radzenia sobie w niebezpiecznych sytuacjach (samoobrona).

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej o/Lublin w ramach działalności Klubu Aktywnego Seniora organizowało zajęcia dla seniorów społeczności lokalnej LSM, takie jak: TAI CHI, zajęcia na basenie, Nordic Walking, gimnastyka zewnętrzna („pod chmurką”).

Fundacja Karuzela Aktywności realizowała w dzielnicy Czechów warsztaty „zagadki kulturalne”, muzykoterapię, gimnastykę, warsztaty rękodzieła, warsztaty „Zeszyty kulturalne”, nagrywanie słuchowiska, nagrywanie podcastów.

C.5.1.2. Wspieranie istniejących i nowo powstających form aktywizacji osób starszych (kluby seniora, domy dziennego pobytu, koła hobbystyczne, świetlice)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba nowo otwartych placówek powyższego rodzaju w roku sprawozdawczym: 2

1. Środowiskowe Centrum Seniorów, ul. Śliwińskiego 5, Lublin (dzielnica Czechów).
W ramach Środowiskowego Centrum Seniorów funkcjonuje:

- Punkt Dziennego Pobytu – punkt przeznaczony dla 30 osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo i samodzielnych w wykonywaniu codziennych czynności. Oferta: zajęcia terapeutyczno-aktywizujące, muzyczne, plastyczne, literackie, kulinarne, językowe, ruchowe (gimnastyka, masaże), wsparcie psychologiczne i socjalne. Seniorzy mają możliwość skorzystania na miejscu z obiadów. Koszt uczestniczenia w zajęciach uzależniony jest od wysokości dochodu.
- Punkt Domowej Opieki - oferta dla 40 osób z dzielnicy Czechów, których stan zdrowia uniemożliwia samodzielne opuszczanie miejsca zamieszkania, chcących skorzystać

z dowozu posiłków do domu. Usługa jest realizowana od poniedziałku do piątku, za odpłatnością w zależności od wysokości dochodu.

- Środowiskowy Klub Seniora, przeznaczony jest dla samodzielnych i aktywnych osób starszych. Oferta: bezpłatne zajęcia rozwijające zainteresowania (plastyczne, muzyczne, poetyckie, rękodzielnicze) oraz ruchowe, a także treningi pamięci, spacer, wycieczki i zabawy taneczne.

2. Klub Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145.

C.5.1.3. Zwiększanie dostępności i dostosowywanie oferty kulturalnej do potrzeb seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba osób korzystających z oferty kulturalnej: ponad 10 000

Szacunkowa liczba seniorów korzystających z oferty kulturalnej jest trudna do oszacowania ponieważ wiele instytucji nie gromadzi danych uwzględniających wiek osób korzystających z ich oferty kulturalnej.

Miejska Biblioteka Publiczna ul. Peowiaków 12 oraz 23 filie są pozbawione barier architektonicznych. Zostały dostosowane do potrzeb osób starszych i z dysfunkcjami. W pozostałych placówkach bariery są – w miarę możliwości – likwidowane. Wprowadza się informacje i oznaczenia (np. dla osób z dysfunkcją wzroku). Większość filii znajduje się w częściach miasta nieobjętych Strefą Płatnego Parkowania. W pobliżu części filii znajdują się miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa www.mbp.lublin.pl jest zgodna z wytycznymi WCAG 2.1.

W 2022 roku do filii MBP było zapisanych 10 884 czytelników powyżej 60 roku życia. W odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost o 1 151 osób. W ramach działalności kulturalno-oświatowej zrealizowano 402 działania skierowane do seniorów w których wzięło udział 17 026 osób.

C.5.1.4. Rozwój oferty edukacyjnej dla osób starszych np. w obszarze zdrowia, kultury, edukacji, aktywności obywatelskiej, w zakresie nowych technologii itp.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba seniorów korzystających z oferty edukacyjnej: ponad 1300

C.5.1.5. Tworzenie warunków do rozwoju kształcenia ustawicznego poprzez działalność uniwersytetów III wieku, akademii seniora itp.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba placówek oferujących edukację dla seniorów: 78

Edukacja seniorów jest prowadzona m.in. przez Filie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Dzielnicowe Domy Kultury, Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku, placówki wspierające seniorów.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku, który prowadzi regularne wykłady i zajęcia edukacyjne i sportowo-ruchowe dla Seniorów z Lublina. Rokrocznie z oferty Uniwersytetu korzysta od 400 do 600 seniorów. Uniwersytet stale rozwija swoją ofertę: co roku wprowadza nowe przedmioty zgodnie z potrzebami słuchaczy. Wykłady prowadzone są trzy razy w tygodniu. Organizowane są też wycieczki edukacyjne na terenie Polski i Europy. Z Lubelskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku współpracuje Katolicki

Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II. W roku 2022 poprzez biuro LUTW prowadzono akcję informacyjną o wydarzeniach kulturalnych i naukowych organizowanych przez KUL, jednocześnie zapraszając na te spotkania uczestników LUTW. Uczelnia udostępniała również sale wykładowe, a przedstawiciele społeczności akademickiej KUL prowadzili wykłady dla Seniorów. Jeden z pracowników Wydziału Nauk Społecznych był również Członkiem komitetu organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji „Gerontology Contemporary challenges – Lublin University of the Third Age. Konferencja i warsztaty odbywały się na przełomie listopada i grudnia 2022 roku. Konferencja była zorganizowana przez Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej.

C.5.1.6. Zwiększanie dostępności placówek sportowo-rekreacyjnych dla potrzeb seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba seniorów korzystających z oferty sportowo-rekreacyjnej: ponad 7400

C.5.1.7. Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb seniorów – rozwój infrastruktury rekreacyjnej (zielone skwery, siłownie na świeżym powietrzu, doposażanie placów i ciągów komunikacyjnych w ławki, dostosowywanie infrastruktury usługowej w dzielnicach)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba miejsc przyjaznych seniorom w przestrzeni publicznej: ponad 50

Na terenie miasta Lublin znajduje się 47 ogólnodostępnych siłowni zewnętrznych oraz 3 place z urządzeniami sensorycznymi przeznaczonymi dla seniorów.

Pracownicy referatu dostępności Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych prowadzili działania służące poprawie dostępności przestrzeni publicznej, w tym dla osób w wieku senioralnym.

C.5.1.8. Organizowanie szkoleń i instruktarzy przeciwdziałających wykluczeniu cyfrowemu, w tym informatycznych z zakresu obsługi komputera, korzystania z Internetu i bankowości elektronicznej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne, sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń IT z udziałem seniorów: 60 - liczba przeszkolonych seniorów: 444

C.5.2. Aktywizacja obywatelska seniorów

C.5.2.1. Wspieranie działalności Rady Seniorów Miasta Lublin

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba spotkań z udziałem Rady Seniorów i organizacji społecznych działających na rzecz seniorów

Prezydent Miasta Lublin, w celu tworzenia warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej seniorów w społeczności lokalnej i utrwalania idei solidarności międzypokoleniowej podjął działania w kierunku utworzenia rady seniorów. Zarządzeniem nr 890/2011 z dnia 1 września 2011 r. powołał Społeczną Radę Seniorów Miasta Lublin na lata 2011-2015.

Po wprowadzeniu zmian w ustawie o samorządzie gminnym Rada Miasta Lublin Uchwałą Nr 68/III/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r. powołała Radę Seniorów Miasta Lublin na lata 2015-2019 oraz nadała jej Statut. Rada jest organem o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym wobec władz Miasta Lublin, z którymi współpracuje we wszystkich obszarach dotyczących osób starszych. Obsługę organizacyjno-biurową Rady zapewnia Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych, który jest jednocześnie siedzibą Rady. Głównym celem Rady jest zapewnienie reprezentacji interesów i potrzeb osób starszych zamieszkałych na terenie Miasta Lublin. Kadencja Rady trwa cztery lata, licząc od dnia powołania jej członków. Rada nie posiada własnego budżetu.

W 2022 r. odbyły się 2 posiedzenia Rady Seniorów. Tematy omawiane na spotkaniach:

- X. edycja Lubelskich Dni Seniora;
- omówienie działań Miasta Lublin na rzecz Seniorów w okresie wakacyjnym;
- siódma edycja pokazu mody senioralnej „Odczaruj Jesień Życia”;
- wznowienie Konkursu Miejsce Przyjazne Seniorom oraz prace nad aktualizacją Regulaminu konkursu;
- sprawozdanie z VIII sesji Obywatelskiego Parlamentu Seniorów;
- pierwszy Społeczny Kiermasz Mikołajkowy;
- prezentacja działalności Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

Podczas Lubelskich Dni Seniora (6-10 czerwca) w Punkcie Informacyjnym przed Ratuszem codziennie dyżurował pracownik Wydziału Inicjatyw i Programów Społecznych oraz członkowie Rady Seniorów. Wydawane były harmonogramy LDS, udzielano informacji na temat form wsparcia osób starszych.

1 października, w Międzynarodowym Dniu Osób Starszych, najstarsi mieszkańcy Lublina spotkali się w Galerii Olimp, żeby po dwuletniej pandemicznej przerwie wspólnie się bawić i edukować podczas imprezy „Odczaruj Jesień Życia”. Seniorzy na wybiegu, przy profesjonalnej choreografii i stylizacji zaprezentowali kreacje na różnorodne okazje. Przy stoiskach przygotowanych przez Partnerów wydarzenia można było sprawdzić swój stan zdrowia, zasięgnąć porady lekarskiej, zbadać słuch, wyrobić kartę EKUZ i internetowe konto pacjenta, dowiedzieć się o wysokości świadczeń ZUS, itp. Pokaz mody senioralnej „Odczaruj Jesień Życia” to inicjatywa Prezydenta Miasta Lublin i Rady Seniorów, uruchomiona w 2014 roku.

3 grudnia odbył się Społeczny Kiermasz Mikołajkowy, na którym świąteczne wyroby rękodzielnicze zaprezentowały m.in.: placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe (w tym członkowie Rady, którzy na co dzień działają w różnych organizacjach), środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, kluby seniora. Seniorzy mogli także skorzystać z konsultacji i porad zdrowotnych-w ramach tej inicjatywy przewidziane były przeglądy stomatologiczne, informacje nt. nowotworów jamy ustnej, konsultacje dietetyczne, warsztaty z prawidłowego udzielania pierwszej pomocy u dorosłych. Seniorzy uzyskali informacje nt. właściwego przechowywania leków, zasadach ich bezpiecznego stosowania, profilaktyce raka piersi i jąder.

C.5.2.2. Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz aktywizacji osób starszych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> - liczba porozumień zawartych z organizacjami :63 - liczba organizacji, które otrzymały dotacje na działalność senioralną: 16

W roku 2022 pracownicy Wydziału Inicjatyw i Programów Społecznych udzielili 126 porad i indywidualnych konsultacji. Pracownicy IPS utrzymywali bieżący kontakt mailowy i telefoniczny z przedstawicielami organizacji pozarządowych. Udostępniano na co dzień 6 pomieszczeń, w tym 2 sale konferencyjne. W 2022 r. organizacje pozarządowe spotkały się 1091 razy (łącznie 6925 godzin). Liczba spotkań jednorazowych: 48. Liczba spotkań cyklicznych: 1043.

W 2022 r. podpisane zostały 63 porozumienia z organizacjami pozarządowymi.

W roku 2022 Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych ogłosił dwa otwarte konkursy ofert na realizację zadań i inicjatyw służących aktywizacji najstarszych mieszkańców Lublina w ramach „Programu Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025”. Na realizację zadań przeznaczono łącznie 50 000 zł:

1. zadanie „Integracja i aktywizacja społeczna seniorów” - przyznano dotacje trzem organizacjom pozarządowym: Fundacja Karuzela Aktywności, Fundacja Maturita oraz Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie.

2. zadanie „Aktywny Senior” - dwie organizacje pozarządowe otrzymały dotacje: Polski Czerwony Krzyż Oddział w Lublinie, Lubelskie Stowarzyszenie Aktywności Międzypokoleniowej MAKI.

C.5.2.3. Prowadzenie bazy organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska senioralnego

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	- liczba NGO działających na rzecz seniorów: 17

C.5.2.4. Aktywny udział osób starszych w planowaniu i realizacji działań skierowanych do samych seniorów oraz społeczności lokalnej

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba zaangażowanych seniorów w działania skierowane do samych seniorów i społeczności lokalnej: 205

C.5.2.5. Organizacja inicjatyw służących aktywizacji seniorów w różnych obszarach życia (sport, edukacja, rekreacja, integracja, partycypacja)

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	- liczba inicjatyw i przedsięwzięć służących aktywizacji seniorów w różnych dziedzinach: ponad 350

C.5.2.6. Zwiększanie dostępu do oferty różnych instytucji działających w mieście

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin
Wskaźniki:	- liczba podmiotów zapewniających dostępność architektoniczną, zniżki, ulgi, rabaty: 170

W 2022 roku w ramach Programu „Lublin Strefa 60+” kontynuowana jest Lubelska Karta Seniora. Program „Lublin Strefa 60+” wspiera i wzmacnia aktywność społeczną seniorów, zwiększa dostępność do różnego rodzaju usług oraz dóbr, poprawia jakość życia osób starszych. W roku dołączyło 10 nowych firm. Łącznie 170 podmiotów uczestniczyło w Programie z ofertą zniżek i rabatów dla seniorów. Wydano 1763 Karty Seniora. Od początku Programu, tj. 2015 roku wydano 12892 Kart. Oferty Partnerów Programu wraz z opisem działalności aktualizowane były również na stronie UM Lublin: <https://lublin.eu/mieszkanicy/seniorzy/program-lublin-strefa-60/informator-lks-znizki-i-ulgi/>.

C.5.3. Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej seniorów z uwagi na wiek

Zadania z zakresu wspierania aktywności zawodowej osób starszych realizowane są przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie.

C.5.3.1. Inicjatywy służące podnoszeniu kwalifikacji osób starszych poprzez proponowanie im oferty edukacyjnej;

C.5.3.2. Inicjowanie akcji informacyjnych służących przeciwdziałaniu marginalizacji seniorów na rynku pracy;

C.5.3.3. Współpraca z pracodawcami w zakresie wykorzystania potencjału seniorów na rynku pracy (m.in. organizacja wolontariatu, staży zawodowych i inne);

C.5.3.4. Propagowanie inicjatyw podnoszących świadomość społeczną w zakresie potrzeb osób przechodzących na emeryturę

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• Miejski Urząd Pracy• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba akcji promujących świadomość społeczną w zakresie przeciwdziałania marginalizacji osób starszych na rynku pracy: 6- programy podnoszące świadomość pracodawców w zakresie potrzeb osób przechodzących na emeryturę: 1- liczba projektów i inicjatyw dotyczących zatrudnienia seniorów: 3

W roku 2022 Miejski Urząd Pracy realizował dwa projekty skierowane m.in. do osób starszych. Były to: „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie (VII)” współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa IX Rynek pracy, Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP. Oraz program specjalny „AKTYWNI – KTO JAK NIE MY?” - skierowany do 20 osób powyżej 50 roku życia, zainteresowanych zmianą swojej sytuacji zawodowej. Ww. projekty w swoich założeniach zawierały m.in. udział w szkoleniach służących podniesieniu kwalifikacji. W ramach realizacji ww projektów zorganizowane zostały formy wsparcia i instrumenty rynku pracy nakierowane na wykorzystanie potencjału seniorów na rynku pracy. Podczas realizacji powyższych inicjatyw

jak i poza nimi MUP nawiązał współpracy z 97 pracodawcami, która przyczyniła się do wydania łącznie 97 skierowań dla osób w wieku 60+, w tym:

- 78 skierowań do pracy;
- 10 skierowań na prace społeczno-użyteczne;
- 9 skierowań na staż.

Miejski Urząd Pracy zainicjował sześć akcji informacyjnych służących przeciwdziałaniu marginalizacji seniorów na rynku pracy:

- 3 spotkań Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego;
- Giełdy Pracy, która odbyła się w Starostwie Powiatowym w Lublinie;
- „Polsko-Ukraińskiego Dnia Informacyjnego” w dn. 17 maja;

Polsko-Ukraińskie Spotkanie dla Pracy" było współorganizowane przez Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (Oddział UNHCR w Lublinie), Miejski Urząd Pracy w Lublinie, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie oraz Urząd Miasta Lublin.

Podczas akcji informacyjnych prezentowano założenia projektów skierowanych do osób starszych i realizowanych w ich ramach zadań i form wsparcia.

W 2022 roku odbyło się spotkanie w przedsiębiorstwie zgłaszającym zwolnienia grupowe, podczas którego poruszana była także tematyka pracowników przechodzących na emeryturę.

Z uwagi na pandemię COVID-19 w roku 2022 nie odbyły się wydarzenia w formie stacjonarnej, w trakcie których realizowane są akcje informacyjne służące przeciwdziałaniu marginalizacji seniorów na rynku pracy takie jak: porady eksperckie ZUS i Urzędu Skarbowego, w trakcie których udzielane są zwykle porady osobom bezrobotnym, w tym osobom starszym oraz pracodawcom, którzy są zainteresowani zatrudnianiem osób bezrobotnych, w tym seniorów.

C.6. Szeroka edukacja społeczna uwrażliwiająca na problemy starzenia się

C.6.1. Inicjatywy promujące aktywność i pozytywny wizerunek seniorów w społeczeństwie

C.6.1.1. Organizowanie kiermaszów, wystaw prac plastycznych promujących twórczość seniorów

C.6.1.2. Prezentowanie działalności artystycznej, twórczej i kulturalnej seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba wydarzeń artystycznych : 69

C.6.1.3. Organizacja konferencji, spotkań i innych wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych

C.6.1.4. Prezentacja dobrych praktyk w dziedzinie aktywności osób starszych

C.6.1.5. Opracowywanie i prowadzenie kampanii medialnych i akcji społecznych promujących wolontariat osób starszych

C.6.1.6. Działania na rzecz promowania pozytywnego wizerunku osoby starszej – realizacja kampanii informacyjnych i społecznych poprawiających wizerunek osób starszych i poruszających istotne kwestie społeczne związane ze starością

C.6.1.7. Animowanie środowiska seniorów do działania

C.6.1.8. Rozwój działalności informacyjnej w zakresie problematyki senioralnej

C.6.1.9. Rozwój wolontariatu i usług wzajemnych, w szczególności sąsiedzkich, z udziałem i na rzecz seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba wydarzeń prezentujących i promujących aktywność osób starszych (konferencje, kampanie medialne, akcje społeczne, publikacje, filmy, audycje, spotkania): ok. 100

C.6.2. Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej

C.6.2.1. Realizacja inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym;

C.6.2.2. Zacieśnianie współpracy seniorów z placówkami edukacyjnymi: szkołami, przedszkolami, uczelniami wyższymi, instytucjami pomocy społecznej, szpitalem dziecięcym;

C.6.2.3. Zapewnienie integracji seniorów w poszczególnych dzielnicach – współpraca instytucji i organizacji z radami dzielnic i społecznością lokalną;

C.6.2.4. Organizacja międzypokoleniowych spotkań integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, okolicznościowych, itp.;

C.6.2.5. Realizacja projektów i inicjatyw międzypokoleniowych o zasięgu lokalnym, dzielnicowym i miejskim;

C.6.2.6. Realizacja inicjatyw międzypokoleniowych, w tym w zakresie pielęgnowania więzi osób starszych z ich rodzinami.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym o zasięgu lokalnym, dzielnicowym i miejskim (pikniki, festyny, spotkania);- liczba akcji promujących integrację międzypokoleniową, w tym pielęgnowanie więzi osób starszych z ich rodzinami;- liczba inicjatyw skierowanych do rodzin w zakresie integrowania pokoleń.

Liczba inicjatyw o charakterze międzypokoleniowym – ponad 330.

Ze względu na ograniczenia wynikające ze stanu epidemicznego liczba inicjatyw międzypokoleniowych nadal była niższa niż przed rokiem 2020.

Niewątpliwie na wyróżnienie zasługują inicjatywy prowadzone w placówkach oświatowych. Przedszkolaki, uczniowie i seniorzy brali udział w wielu akcjach i wydarzeniach m.in. ubieraniu osiedlowej choinki (LSM), „Paczka dla Seniora”, „Cała Polska czyta Dzieciom” . Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy oraz Dnia Babci i Dziadka przygotowywano kartki świąteczne, upominki, stroiki świąteczne. Inicjatywy realizowane przez przedszkolaków i uczniów często był kierowane do mieszkańców Domów Pomocy Społecznej i uczestników Klubów Seniora.

Szkoła Superbabć i Dziadka zorganizowała 5 spotkań z dziećmi z Ukrainy pn. „Poranki z zabawą” i 5 spotkań z uczniami z Ukrainy.

Fundacja Działań Edukacyjnych KreAdukcja realizowała projekt „Dobrosąsiedzki dialog międzypokoleniowy” edycja 2022 – seniorzy uczestniczyli w warsztatach rozwijających kompetencje społeczne w grupach międzypokoleniowych, przygotowywali inicjatywy wspólnie z młodzieżą.

Szereg inicjatyw i akcji o charakterze międzypokoleniowym było realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lubinie. Zorganizowano m.in.:

- „Spotkanie z książką”- W dniu 09.06.2022 roku zorganizowano, w ramach obchodów Lubelskich Dni Seniora spotkanie pn.„Spotkanie z książką”. Spotkanie z pisarką odbyło się w Filii nr 21 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lublinie ul. Rynek 11. W ramach działania autorka - Pani Grażyna Hryniecka - Kalicka opowiedziała o powstaniu swojej książki pt. „Okруchy pamięci”, a także o swojej pracy dziennikarskiej. Na spotkanie zostali zaproszeni seniorzy objęci wsparciem Filii nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W spotkaniu udział wzięło 9 osób.
- Spotkanie pn. „Historia Osiedla Kruczkowskiego oczami mieszkańców” – 9 czerwca 2022 r. Spotkanie tematyczne zorganizowane przez Sekcję pracy socjalnej Nr 17 MOPR w Lublinie dla seniorów na Placu Osiedlowym, przy ul. Z. Herberta. Na początku spotkania wygłoszona została krótka prelekcja przez pracownika socjalnego, a następnie uczestnicy wspominali jak w przeszłości wyglądała dzielnica „Dziesiąta”, oglądali wspólnie fotografie i wycinki z gazet. W działaniu środowiskowym wzięło udział 6 seniorów.
- Spotkanie pn. „Łączenie Pokoleń” - 30 czerwca 2022 r. Działanie środowiskowe zrealizowane przez Sekcję pracy socjalnej Nr 21 MOPR skierowane do rodzin. Inicjatywa odbyła się w Stadninie koni „U Drwala” w Lublinie, przy ul. Abramowickiej 64 i została zrealizowana przy współudziale Rady Dzielnicy „Abramowice”. W trakcie spotkania odbyła się wspólna zabawa, gry oraz grill. W spotkaniu wzięło udział 4 seniorów.
- Akcja ubierania osiedlowej choinki na osiedlu im. A. Mickiewicza LSM - 15 grudnia 2022 r. Celem inicjatywy zorganizowanej przez Filię Nr 3 MOPR w Lublinie była integracja mieszkańców osiedla, w tym: seniorów, osób niepełnosprawnych, dzieci z osiedlowych szkół i przedszkoli a także lokalnych instytucji i organizacji. Harmonogram wydarzenia obejmował ubieranie osiedlowej choinki (ozdoby choinkowe z recyklingu – tj. z plastikowych butelek, styropianu, gazet itp. przygotowane przez mieszkańców, dzieci z osiedlowych przedszkoli oraz lokalnych partnerów), wspólne kolędowanie a także słodkie upominki. Organizatorzy i partnerzy inicjatywy: Filia Nr 3 MOPR, Filia Nr 13 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, Dom Kultury LSM, Klub Aktywnego Seniora LSM, Szkoła Podstawowa nr 29, Przedszkola Nr 47, 36, 33, Administracja i Rada Osiedla im. A. Mickiewicza. Liczba uczestników - 190, w tym 50 seniorów.
- Projekt socjalny „Świąteczna niespodzianka”- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 w Lublinie w 2022 r. dwukrotnie realizowała projekt socjalny o charakterze

międzypokoleniowym, zwracający uwagę dzieci na problem samotności seniorów. Inicjatywa była efektem współpracy z Przedszkolem Nr 42 w Lublinie oraz z Przedszkolem Nr 44 w Lublinie. W ramach akcji pracownicy socjalni przekazali seniorom kartki świąteczne wykonane przez dzieci uczęszczające do ww. placówek oświatowych. W okresie poprzedzającym Święta Wielkiej Nocy upominki wręczono 47 osobom, zaś w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia – 48 osobom.

- Akcja pn. „Wielkanoc z uśmiechem” - 13 kwietnia 2022r., w ramach której przekazano 8 osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym stroiki świąteczne własnoręcznie przygotowane przez pracowników socjalnych.
- Akcja „Mikołaj” - 22 grudnia 2022r. W ramach wieloletniej współpracy z Międzynarodowymi Szkołami „Paderewski” wytypowano 12 seniorów do otrzymania paczki z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Celem inicjatywy było kultywowanie tradycji mikołajkowej i związanej z obchodami Świąt Bożego Narodzenia oraz zwrócenie uwagi młodzieży szkolnej na trudną sytuację życiową osób starszych i samotnych, zwłaszcza w okresie pandemii.
- Stroiki świąteczne z okazji Świąt Bożego Narodzenia – inicjatywa Sekcji pracy socjalnej Nr 22 przy współpracy z Warsztatami Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo ich Rodzin i Przyjaciół w Lublinie ul. Radzyńskiej 3. Przygotowano 11 stroików dla osób samotnych, starszych.
- Akcja „Boże Narodzenie” - 20 – 22 grudnia 2022r. - współpraca Sekcji pracy socjalnej Nr 1 ze Środowiskowym Centrum Seniorów w Lublinie przy ul. Śliwińskiego 5. W ramach akcji przekazano 10 stroików świątecznych osobom starszym.
- Akcja „Wielkanoc z uśmiechem ” w dniu 13 kwietnia 2022r., w ramach akcji przekazano 8 osobom starszym i samotnym stroiki świąteczne własnoręcznie przygotowane przez pracowników Sekcji pracy socjalnej Nr 19 MOPR w Lublinie.
- Akcja „Gwiazdka z Nieba” odbyła się w dniu 21 grudnia 2022r. W ramach współpracy pracowników socjalnych z Przedszkolem Nr 59 przy ul. Niepodległości 12 A w Lublinie odbyła się zbiórka żywności trwałej, chemii gospodarczej oraz środków pielęgnacyjno–higienicznych Z zebranych darów przygotowano 7 paczek dla osób starszych i samotnych, które przekazano w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia.

W ŚDS „Kalina” - w 2022 roku na terenie Ośrodka odbyło się 37 spotkań o charakterze integracyjnym, w których łącznie uczestniczyło 286 osób. 8 spotkań miało charakter międzypokoleniowy o zasięgu lokalnym.

W OWDR „Kalina” zorganizowano z okazji powitania lata zabawę integracyjną podopiecznych placówek zlokalizowanych przy ul. Kalinowszczyzna 84 (26 osób). Udział w konkursie na stroik świąteczny organizowanym przez CRISONNI wzięła 1 osoba.

W Zespole Ośrodków Wsparcia w Lublinie zorganizowano :

- Międzypokoleniowe czytanie Jeżycjady z uczniami Szkoły Podstawowej Nr 22;
- Występ dzieci z Przedszkola Nr 57 w ramach Lubelskich Dni Seniora;
- Występ patriotyczny dzieci z Przedszkola nr 57;
- Warsztaty z gliny z dziećmi ze Szkoły Podstawowej Nr 38 ;
- Kartki świąteczne z okazji Świąt Bożego Narodzenia wykonane przez uczniów Szkoły podstawowej Nr 38 i Nr 57;
- spotkania seniorów z Dziećmi z Przedszkola Nr 4, Nr 7, 63, 75.54, 34, 57, 66, Misiaczek;
- piknik przy ul. Zbożowej z uchodźcami z Ukrainy;
- XVII Przegląd Twórczości Artystycznej Uczestników ZOW „ Moje życie sztuką malowane”;
- wizytę Seniorów w Przedszkolu nr 34 z bajkami o tematyce ekologii;
- spotkanie integracyjno-międzypokoleniowe z dziećmi - odwiedziny Przedszkołaków z Przedszkola nr 34 z występami dla seniorów ;
- XIII międzypokoleniowe spotkanie mikołajkowe z uczniami ze SP nr 43.

C.6.2.7. Organizacja zajęć informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży dotyczących problemu starzenia się i starości

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne• instytucje kultury
Wskaźniki:	-liczba zajęć informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży dot. problemu starzenia się i starości: ok. 40

W oddziałach przedszkolnych nauczyciele organizowali spotkania i pogadanki dotyczące seniorów. Celem powyższych inicjatyw było m.in. kształtowanie szacunku wobec osób starszych, rozbudzenie empatii i uczenie właściwego reagowania na emocje i potrzeby innych. W szkołach organizowane były lekcje wychowawcze podczas których uczniowie rozmawiali o problemach osób starszych, możliwościach pomocy seniorom oraz wsparcia poprzez włączenie się w akcje wolontariatu.

Fundacja Działań Edukacyjnych KreAdukcja realizowała projekt „Młodość wczoraj i dziś 2022” w ramach którego zorganizowała spotkania szkoleniowe na temat komunikacji międzypokoleniowej dla uczennic z SP 21 oraz uczniów z SP 51 .

Fundacja Karuzela Aktywności zorganizowała spotkanie międzypokoleniowe podczas tworzenia słuchowiska międzypokoleniowego „Widziała Pani?!”.

C.6.3. Rozszerzanie współpracy pomiędzy podmiotami i organizacjami działającymi na rzecz osób starszych

C.6.3.1. Realizacja wspólnych przedsięwzięć realizowanych z udziałem jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, instytucji kulturalnych, edukacyjnych, podmiotów ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych i mediów na poziomie lokalnym itd.

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba wspólnych przedsięwzięć z udziałem Samorządu Miasta Lublin, instytucji kulturalnych, edukacyjnych, NGO, środowisk naukowych, mediów i seniorów: ponad 16

Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie zrealizował szereg przedsięwzięć we współpracy ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Integracja” m.in.:

- Seniorada 2022 – Pokoleniowy Miszmasz;
- XVII Przegląd Twórczości Artystycznej Uczestników ZOW „Moje życie sztuką malowane”;
- „Senioralny Power”;
- wycieczka do Grodu Słowiańskiego w Wólce Bieleckiej;
- wycieczka do Nałęczowa;
- zajęcia z arteterapii.

W MOPR w Lublinie 91 seniorów skorzystało z pomocy w formie paczek żywnościowo – higienicznych w ramach „Korpusu wsparcia dla Seniorów”.

C.6.3.2. Realizacja projektów i programów mających na celu partnerską współpracę różnych instytucji na rzecz i z udziałem seniorów

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba przedsięwzięć z udziałem seniorów:7

C.6.3.3. Rozwój idei miejsc i inicjatyw przyjaznych seniorom

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• placówki edukacyjne i sportowe• instytucje kultury
Wskaźnik:	- projekty i inicjatywy przyjazne seniorom

W 2022 r. Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych realizował działania na rzecz osób starszych, założone w „Programie Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025” tj. tworzenie warunków do rozwoju form wsparcia i aktywności społecznej osób starszych. Najważniejsze z nich:

- Dzień Babci i Dziadka - Internetowa formuła (przesyłanie wspomnień rodzinnych związanych z dziadkami lub wnukami oraz ulubionych zdjęć z wnukami na tle Lublina)
- Lubelski Dzień Solidarności Międzypokoleniowej - 29 kwietnia – spotkanie pod Ratuszem, z przewodnim hasłem „Międzypokoleniowy Lublin solidarny z Ukrainą”. Oprawa artystyczna w wykonaniu dzieci z lubelskich przedszkoli i szkół oraz seniorów.
- Lubelskie Dni Seniora (6-10 czerwca). Podczas X edycji LDS odbyło się ponad 200 wydarzeń, w organizację których zaangażowane były różne podmioty: przedszkola, szkoły, domy pomocy społecznej, biblioteki, placówki medyczne, organizacje pozarządowe, kluby sportowe. Seniorzy korzystali z wielu atrakcji. Dużym powodzeniem cieszyły się inicjatywy kulturalne. Wśród nich koncert poświęcony

walczącej Ukrainie w wykonaniu Chóru Akademickiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pod dyrekcją Kateryny Kaliniak. W Dzień Zdrowia Seniora w galerii VIVO osoby starsze korzystały z szerokiej oferty związanej z dbałością o zdrowie. Zakończenie LDS uświetnił koncert 'Od Opola do San Remo" w wykonaniu artystów Teatru - wielkie przeboje polskiej i europejskiej muzyki rozrywkowej.

- „Odczaruj Jesień Życia”-1 października – VII edycja wydarzenia, zorganizowana przy współpracy Prezydenta Miasta Lublin, Rady Seniorów i Galerii Handlowej OLIMP. Główna atrakcja - pokaz mody senioralnej z udziałem podopiecznych i opiekunów ze Stowarzyszenia mali bracia Ubogich. Dodatkowa atrakcja: Miasteczko dla Seniorów – stoiska wystawców z branży zdrowia i usług medycznych, możliwość korzystania z porad i konsultacji. Wydarzenie wpisało się w obchody Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. Dodatkowo, w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, 7 i 8 października odbyły się 2 bezpłatne wycieczki sentymentalno-turystyczne zabytkowym autobusem Gutek.
- Sportowa aktywizacja seniorów - organizacja 50 zajęć sportowych w Parku Saskim i w Parku Ludowym (nordic walking, tai Chi, gimnastyka ogólnousprawniająca), z udziałem 1006 uczestników:
 - nordic walking - zajęcia od 11 kwietnia do 7 czerwca - 13 spotkań (152 uczestników),
 - gimnastyka usprawniająca - zajęcia od 27 lipca do 28 września - 10 spotkań (267 uczestników).
 - tai chi – zajęcia od 17 maja do 08 września - 27 spotkań (587 uczestników).
- Społeczny Kiermasz Mikołajkowy (3 grudnia) – wydarzenie zorganizowane przy współpracy z Wydziałem ds. Osób Niepełnosprawnych w galerii handlowej OLIMP. Podczas kiermaszu świąteczne wyroby rękodzielnicze zaprezentowały m.in.: placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, kluby seniora. Celem tego przedsięwzięcia była promocja aktywności osób z różnymi niepełnosprawnościami, oraz prezentacja dorobku artystycznego (plastycznego i rękodzielniczego) uczestników lubelskich placówek oraz organizacji pozarządowych. Seniorzy mogli także skorzystać z konsultacji i porad zdrowotnych.

Referat ds. Inicjatyw Senioralnych w Wydziale Inicjatyw i Programów Społecznych prowadził działania z zakresu organizacji i koordynacji działań i inicjatyw na rzecz seniorów a także upowszechniania informacji na temat podejmowanych działań prosenioralnych. Na terenie budynku Wydziału umieszczone są tablice informacyjne i ekspozyty na ulotki i foldery organizacji, instytucji, firm oferujących m.in.

wieloaspektową aktywizację, rozwój osobisty, nabywanie nowych umiejętności, informatory i plakaty dot. bezpieczeństwa w różnych aspektach życia.

Kontynuowana była działalność Koordynatora ds. wsparcia i pomocy dla osób starszych. Funkcję tę pełnił Dyrektor Wydziału Inicjatyw i Programów Społecznych, który był w stałym kontakcie ze środowiskiem lubelskich Seniorów, podejmował interwencje w istotnych sprawach i koordynował działania związane z organizowaniem pomocy dla osób potrzebujących, w ramach rządowego projektu "Korpus Wsparcia Seniorów".

W roku 2022 opisano 63 porozumienia z organizacjami pozarządowymi i grupami inicjatywnymi o profilu społecznym. Odbyło się łącznie 1091 spotkań – 6925 godz. (spotkania jednorazowe – 48; spotkania cykliczne - 1043). Organizacje te korzystały ze wsparcia merytorycznego, zaplecza lokalowego i wyposażenia biurowego Wydziału. Prowadzona była również obsługa administracyjno-kancelaryjna Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Seniorów oraz Rady Seniorów Miasta Lublin.

W roku 2022 ogłoszone zostały dwa otwarte konkursy ofert na realizację zadań i inicjatyw służących aktywizacji najstarszych mieszkańców Lublina.

W ramach Programu „Lublin Strefa 60+” kontynuowana była Lubelska Karta Seniora. Dołączyło 10 nowych firm. Łącznie 170 podmiotów uczestniczyło w Programie z ofertą zniżek i rabatów dla seniorów. Wydano 1763 Karty Seniora, łącznie od 2015 roku wydano 12892 Kart. Program wspiera i wzmacnia aktywność społeczną seniorów, zwiększa dostępność do różnego rodzaju usług oraz dóbr, poprawia jakość życia osób starszych jak również kształtuje ich pozytywny wizerunek.

Kontynuowana była również usługa Telewsparcie 60+ .Z dyżurów wsparcia psychologicznego osób starszych (w siedzibie Wydziału Inicjatyw i Programów Społecznych) oraz z usługi Telewsparcia 60+ skorzystało 52 seniorów (w tym 6 migrantów z Ukrainy). Łączna liczba godzin dyżurów wyniosła 530 godzin. Przeprowadzono 450 godzin konsultacji indywidualnych, w tym 10 godzin interwencji kryzysowej dla uciekinierów z Ukrainy. Od poniedziałku do piątku w godz. 17-20 pod nr telefonu 81 46 66 999 seniorzy mogli korzystać z poradnictwa psychologów w zakresie spraw dotyczących problemów funkcjonowania w życiu społecznym, rozwiązywania różnych trudności życiowych.

Realizowane projekty:

W roku 2022 Wydział realizował projekty z zakresu włączenia społecznego, dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, RPO WL na lata 2014-2020:

a) „Klub Seniora JESTEM”, wieloletni projekt realizowany w partnerstwie przez Stowarzyszenie JESTEM oraz Gminę Lublin. W projekcie uczestniczyła grupa 60 seniorów,

którzy korzystali ze wsparcia w postaci wieczorów seniora, wyjazdów integracyjnych na terenie województwa lubelskiego oraz wyjść do instytucji kultury wraz z opieką animatora;

b) „Klasztor w sercu miasta – Klub Samopomocy przy klasztorze OO. Dominikanów w Lublinie” – projekt wieloletni realizowany od stycznia 2019 do grudnia 2022. Obecnie wsparcie jest realizowane w ramach trwałości projektu.

c) „Klub Seniora – integracja poprzez kulturę” - projekt realizowany przez Gminę Lublin w partnerstwie z Towarzystwem Edukacji Kulturalnej obejmuje wsparcie dla 10 seniorów z okolic ul. 1 Maja oraz Dworca PKP w Lublinie w postaci klubu seniora, miejsca spotkań, gdzie uzyskują różnego rodzaju pomoc. Obecnie wsparcie jest realizowane w ramach trwałości projektu.

d) „LUBINclusiON- działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”. W 2022 r. przeprowadzono 2 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku, których zorganizowano spotkanie okolicznościowe i prowadzono ćwiczenia usprawniające w wodzie dla uczestników Klubu Seniora funkcjonującym przy Zespole Ośrodków Wsparcia w Lublinie. Realizacja projektu zakończyła się w listopadzie 2022 r. Obecnie wsparcie jest realizowane w ramach trwałości projektu.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował:

1. Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Korpus wsparcia Seniorów na rok 2022”. W ramach programu objęto 91 seniorów pomocą rzeczową w formie paczek okolicznościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Paczki dostarczano przy współpracy ze Strażą Miejską Miasta Lublina.

2. Projekt „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany na podstawie umowy nr RPLU.11.02.00-06-0023/20-00 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2. Usługi społeczne i zdrowotne. Działanie skierowano do osób starszych i niepełnosprawnych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Osoby te skorzystały z następujących form wsparcia: domowej opieki wytchnieniowej dziennej (wykorzystano 28 637 godzin usług), domowej opieki wytchnieniowej nocnej (wykorzystano 14 400 godzin usług) oraz domowej opieki wspierającej (wykorzystano 37 812 godzin usług). Dodatkowo zaoferowano usługi wspomagające (fryzjerskie, kosmetyczne, transportowe i drobne naprawy domowe). W roku 2022 w projekcie uczestniczyły łącznie 176 osób.

3. Kontynuację wsparcia w ramach utrzymania trwałości projektu „Bank usług środowiskowych” skierowano do seniorów i osób niepełnosprawnych, wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział Lublin w ramach Uniwersytetu III Wieku realizowało 2 projekty: Energiczny i pełen zapału senior w zdobywaniu wiedzy oraz Lubelski renesans - promocja architektury przez studentów i seniorów. Ponadto, zrealizowano inicjatywy przyjazne seniorom:

- 5 spacerów edukacyjnych po Lublinie szlakiem Renesansu lubelskiego;
- wykład eksperta na temat Renesansu lubelskiego;
- wycieczkę połączoną ze zwiedzaniem Portu Lotniczego Lublin;
- przygotowanie przez seniorów amatorskiego filmiku promującego Lublin pt. Renesans lubelski.

C.6.3.4. Utworzenie katalogu działań podejmowanych na rzecz seniorów przez poszczególne instytucje i organizacje

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba działań podejmowanych na rzecz seniorów: ok 75

Opis w C.6.3.3

C.6.3.5. Organizowanie konferencji, spotkań informacyjnych, akcji medialnych na temat podejmowanych działań w społecznościach lokalnych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne i sportowe • instytucje kultury
Wskaźniki:	- liczba konferencji, akcji medialnych nt. działań senioralnych podejmowanych w społecznościach lokalnych : 26

Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Lublinie w 2022 zorganizowano międzynarodową konferencję „Gerontologia – współczesne wyzwania” - ponad 800 osób oglądało konferencję w transmisji w mediach społecznościowych;

- w konferencji brali udział naukowcy z Polski, USA, Niemiec, Szwecji, Szwajcarii, Litwy, Ukrainy.

- Komitet Naukowy składał się z 19 naukowców z całej Polski;

- w ramach konferencji zrealizowano 10 warsztatów dla seniorów i studentów.

C.6.4. Szeroka edukacja społeczna w zakresie tematyki senioralnej

C.6.4.1. Upowszechnianie informacji na temat podejmowanych działań prosenioralnych przez różne instytucje

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne Miasta Lublin • biura i wydziały UM Lublin • organizacje pozarządowe • placówki edukacyjne • instytucje kultury
Wskaźniki:	- wydarzenia senioralne, materiały reklamowe, kampanie promocyjne, ulotki, foldery

Urząd Miasta na platformie YouTube udostępnił 28 filmów pt. „Lubelska Akademia Seniora” w celu wspierania różnych form aktywności społecznej i edukacyjnej seniorów poprzez szeroko rozumianą edukację:

<https://www.youtube.com/watch?v=g8lkHDpr1mc&list=PLryWhzlwU0PGdnu2SOvrfnxDRo6Wu6LWq>

Fundacja Karuzela Aktywności na stronie www.fundacjakaruzela.org.pl udostępniła podcast „Srebrny Lublin” (słuchowisko dostępne online).

C.6.4.2. Opracowanie modelu międzyinstytucjonalnego przepływu informacji pomiędzy realizatorami usług

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- wdrożenie modelu systemu informatycznego

W roku 2022 działanie nie zostało zrealizowane.

C.6.4.3. Opracowanie systemu pozyskiwania i segregowania danych dotyczących sytuacji i potrzeb osób w wieku 60+

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- wdrożenie systemu pozyskiwania i segregowania danych dot. sytuacji i potrzeb osób w wieku 60+

W 2022 roku działanie nie zostało zrealizowane.

C.6.4.4. Tworzenie tematycznych stron i portali internetowych dotyczących ofert aktywizujących dla osób starszych

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe
Wskaźniki:	- liczba tematycznych stron i portali internetowych dotyczących ofert aktywizujących dla osób starszych

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych prowadzi zakładkę na stronie internetowej Urzędu Miasta – Seniorzy (Aktualności, Co, Gdzie, Kiedy). Umieszczane są tam wszystkie bieżące informacje oraz ogłoszenia dotyczące kultury, sportu i rozrywki. Informacje senioralne są aktualizowana na stronie ZOW, MOPR i organizacji pozarządowych.

C.6.4.5. Rozwój systemu zniżek w ramach Lubelskiej Karty Seniora i pozyskiwanie nowych partnerów do współpracy

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba porozumień z partnerami współpracującymi w ramach Lubelskiej Karty Seniora: 170- liczba wydanych Kart Seniora: 1763

W 2022 roku w ramach Programu kontynuowana była Lubelska Karta Seniora. Dołączyło 10 nowych firm. Łącznie 170 podmiotów uczestniczyło w Programie z ofertą zniżek i rabatów dla seniorów. Wydano 1763 Karty Seniora; łącznie od 2015 roku wydano 12892 Kart. Oferty Partnerów Programu wraz z opisem działalności aktualizowane były również na stronie UM Lublin: <https://lublin.eu/mieszkanicy/seniorzy/program-lublin-strefa-60/informator-lks-znizki-i-ulgi/>.

Program wspiera i wzmacnia aktywność społeczną seniorów, zwiększa dostępność do różnego rodzaju usług oraz dóbr, poprawia jakość życia osób starszych jak również kształtuje ich pozytywny wizerunek.

C.6.4.6. Wspieranie partnerskich inicjatyw na rzecz osób w wieku 60+

Realizatorzy:	<ul style="list-style-type: none">• jednostki organizacyjne Miasta Lublin• biura i wydziały UM Lublin• organizacje pozarządowe• Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">- liczba wydarzeń i inicjatyw na rzecz osób w wieku 60+

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zorganizował dwie inicjatywy:

1. W dniu 07.06.2022 roku zorganizowano w ramach obchodów Lubelskich Dni Seniora Spektakl liryczno - satyryczny pt. „Walka wewnętrzna w kobiecie”, w wykonaniu Amatorskiego Teatru Towarzyskiego w Lublinie. Działanie odbyło się w Środowiskowym Ośrodku Wsparcia „Kalina” ul. Kalinowszczyzna 84 w Lublinie. Spektakl obejrzało łącznie 100 osób (mieszkańcy Ośrodka oraz osoby zaproszone).

2. W dniu 09.06.2022 roku zorganizowano, w ramach obchodów Lubelskich Dni Seniora spotkanie pn. „Spotkanie z książką”. Spotkanie z pisarką odbyło się w Filii nr 21 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lublinie ul. Rynek 11. W ramach działania autorka - Pani Grażyna Hryniecka - Kalicka opowiedziała o powstaniu swojej książki pt. „Okruchy pamięci”, a także o swojej pracy dziennikarskiej. Na spotkanie zostali zaproszeni seniorzy objęci wsparciem Filii nr 1 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W spotkaniu udział wzięło 9 osób.